

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις» (Α΄ Κο 1,30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε΄
ΕΤΟΣ ΟΒ΄
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2017
Άρ. Φύλ. 864

Χριστός γεννᾶται δοξάσατε

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

Μηνιαίο Ὅργανο
Ὁμωνύμου Ὁρθοδόξου Ἀδελφότητος
ΚΩΔΙΚΟΣ: 2534
Τεύχ. 864, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2017

Ἰδιοκτησία - Ἔκδοση
Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
Πέλοπος 7, 546 33 Θεσ/νίκη
Τηλ. - fax: 2310 270630, 274518
www.apolytroxis.gr
e-mail: apolytroxis@otenet.gr

Δ/ντῆς Συντάξεως:
Γεώργιος Μυτιληναῖος
Ἀλ. Συμεωνίδη 6, 54639 Θεσ/νίκη

Δημιουργικό, προεκτύπωση,
καλλιτεχνική ἐπιμέλεια:
«Χριστιανική Ἑλπίς»
Ὁρθόδοξη Ἀδελφότητα,
Φίλυρο Θεσ/νίκης
Τηλ.: 2310 677421

Ἐκτύπωση-Βιβλιοδεσία:
«Μέλισσα», Ἀσπροβάλτα
Τηλ.: 23970 23313

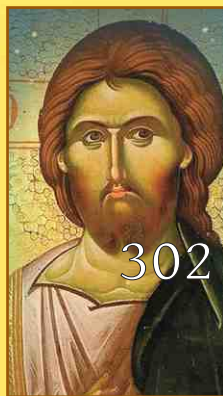
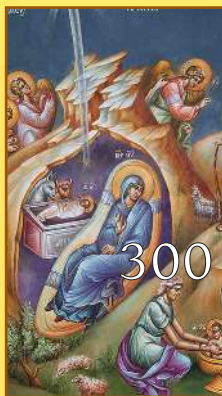
Ἑτήσια συνδρομή:
Ἑσωτερικοῦ: 10€ Ἑξωτερικοῦ: 35€
Κύπρου: 25€ ΗΠΑ: 45\$
Καναδᾶ: 50\$ Αὐστραλίας: 55\$

Ἀρ. λογ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ:
6074010115324
Ο. Χ. Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
Γιά τοὺς συνδρομητὲς
τοῦ ἐξωτερικοῦ
IBAN: GR 94 0171 0740 0060
7401 0115 324

Περιεχόμενα

Ὁ «ἀχειρότμητος λίθος»	299
Πῶς γιορτάζουμε;	300
Χριστός: ἡ ἀνά τοὺς αἰῶνες πρόκληση.....	302
Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.....	304
Δέηση (ποίημα).....	305
Ποιὸς ἦταν ὁ πρωταγωνιστὴς στὴ ναυμαχία τῆς Ἑλλης;.....	306
Τό κόκκινο μπλουζάκι	309
Τελικά	311
Ἀπὸ τὸν ἄμβωνα τῆς Κυριακῆς	312
«Ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά...»	314
Μετά ἀπὸ 50 περίπου χρόνια... ..	316
Ὁ Χρῆστος τοῦ Χριστοῦ (διήγημα).....	318
Συζητώντας τὰ γεγονότα.....	320
Καὶ νέα χεῖρων «ὑβρις»!	322
Περιεχόμενα τόμου ΟΒ' (2017).....	325

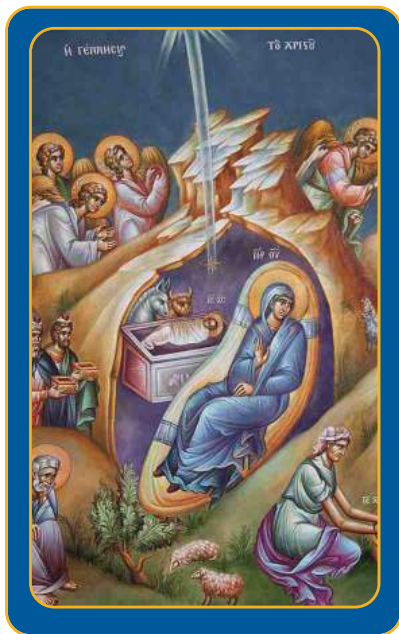
Ὁ «ἀχειρόμητος λίθος»

Διανύοντας ἤδη τὸν τελευταῖο μῆνα τοῦ ἔτους, βιώνουμε γιὰ μία ἀκόμη φορά τὴν παροδικότητα καὶ ρευστότητα τῶν ἀνθρωπίνων ἀλλὰ καὶ τὴ σταθερὴ παρουσία καὶ ἀκατάλυτη κυριαρχία τοῦ θεανθρώπου Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Σ' αὐτὴν ἐπιχειροῦμε μία σύντομη ἀναφορά μὲ ὁδηγὸ τὸ σχετικὸ ὄραμα τοῦ προφήτη Δανιὴλ (7^{ος} - 6^{ος} αἰ. π.Χ.), τοῦ ὁποῖου τὴ μνήμη τιμοῦμε στὶς 17 Δεκεμβρίου.

Στὸ δεῦτερο κεφάλαιο τῆς προφητείας τοῦ Δανιὴλ περιγράφεται ἓνα παράδοξο ὄνειρο, τὸ ὁποῖο εἶδε ὁ βασιλιάς Ναβουχοδονόσορ, ἀλλὰ ἐπειδὴ τὸ λησμόνησε ἀμέσως ζητοῦσε ἀπὸ τοὺς σοφοὺς καὶ μάγους τῆς ἐπικράτειας νὰ τοῦ ποῦν τὸ ὄνειρο καὶ τὴν ἐξήγησή του. Μετὰ τὴν ἀποτυχία ὅλων ὁ Δανιὴλ μὲ τὸν φωτισμὸ τοῦ Θεοῦ φανέρωσε τὸ μυστηριῶδες ὄνειρο καὶ τὴν ἐρμηνεία του. Ἐνα πελώριο καὶ ἀλλόκοτο ἄγαλμα εἶχε δεῖ ὁ Ναβουχοδονόσορ κι ἐνῶ τὸ θαύμαζε, ξαφνικὰ μία μικρὴ πέτρα κόπηκε ἀπὸ τὸ βουνό, χωρὶς χέρι νὰ τὴν ἀγγίξει, ἔπεσε ἐπάνω στὸ ἄγαλμα καὶ τὸ συνέτριψε. Ὅλα τὰ στοιχεῖα ἀπὸ τὰ ὁποῖα αὐτὸ ἦταν κατασκευασμένο -πῆλός, σίδερο, χαλκός, ἀσήμι καὶ χρυσός- ἔγιναν σκόνη λεπτὴ σάν τὸ τριμμένο ἄχυρο καὶ ἀέρας δυνατός τὴ σκόρπισε. Ἰχθυὸς δὲν ἔμεινε ἀπὸ τὸ περήφανο ἄγαλμα, ἐνῶ ἡ πέτρα πού τὸ χτύπησε ἔγινε τεράστιο βουνό πού γέμισε ὅλο τὸν κόσμο.

Αὐτὴ ἡ μικρὴ πέτρα, πού χέρι δὲν τὴν ἀγγίξε, ὁ «ἀχειρόμητος λίθος», προτυπώνει τὸν θεάνθρωπο Κύριο Ἰησοῦ Χριστό. Γεννήθηκε «ἀσπόρως» ἀπὸ τὴν Παρθένο. Ἡ ἐνανθρώπησή του εἶναι ἡ ἔσχατη ταπείνωση τοῦ ὑψίστου Θεοῦ. Αἰῶνες τώρα ὑφίσταται ἀμέτρητες ταπεινώσεις, ἀποδοκιμασίες καὶ διωγμούς, κανεὶς ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ τὸν ἐξουδετερώσει. Στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων καὶ μέχρι τὴ συντέλεια, κράτη ἰσχυρὰ καὶ βασιλεῖες ἔνδοξες καταστρέφονται, μὰ ἡ δικὴ του πνευματικὴ βασιλεία μένει αἰώνια καὶ πληρώνει μὲ εἰρήνη, χαρὰ, λύτρωση τὴν ὑπαρξὴ ἐκείνων πού ἐλεύθερα τὴν ἀποδέχονται. Εἶναι, ὅπως ὁ ἴδιος βεβαιώνει (βλ. Λκ 20,17-18), ὁ λίθος ὁ ἀποδοκιμασμένος καὶ ἐξουθενωμένος ἀπὸ τοὺς «οἰκοδομοῦντες» γραμματεῖς καὶ φαρισαίους καὶ τοὺς ἀνά τοὺς αἰῶνες ἀπογόνους τους, ὁ ὁποῖος ἀναδείχθηκε ἀγκωνάρι ἀσάλευτο στὴν οἰκοδομὴ τῆς Ἐκκλησίας του, ὥστε κι αὐτὴ, ἐνῶ συχνὰ χτυπιέται, ποτέ δὲν καταλύεται. Ὅποιος «σκοντάψει» ἐπάνω του, σκανδαλισθεῖ ἀπὸ τὴν ταπεινὴ μορφή του καὶ τὸν ἀπορρίψει, θὰ συντριβεῖ. Ὅποιος μὲ μίσος καὶ κακία ἐπιτεθεῖ ἐναντίον του θὰ γίνῃ σκόνη. Κοντὰ του βρίσκουν ἱκανοποίηση οἱ εὐγενεῖς πόθοι καὶ ἀναζητήσεις κάθε ἀνθρώπου, διότι παρόλη τὴν πολεμικὴ πού δέχεται ὁ Χριστὸς παραμένει τὸ ἀσάλευτο στήριγμα καὶ ἡ μοναδικὴ ἐλπίδα τοῦ κόσμου.

ΠΩΣ ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΜΕ;

‘Ο ἄνθρωπος
ένώνεται
μέ τόν Θεό!
Τί πió ἔνδοξο
καί σωτήριο
γι’ αὐτόν,
ἀλλά καί
τί πió ταπεινωτικό
γιά τόν Κύριο!

Καθώς πλησιάζουν τά Χριστούγεννα βλέπεις τίς μικρές καί μεγάλες πολιτεῖες μας νά προετοιμάζονται πυρετωδῶς γιά τήν πολυπόθητη γιορτή. Φῶτα, στολισμένα δέντρα, στολισμένες βιτρίνες, πλατεῖες καί δρόμοι, συναυλίες καί ποικίλες συναφεῖς ἐκδηλώσεις, ὅλα ὑπογραμμίζουν ὅτι τά Χριστούγεννα εἶναι ἐδῶ. Κι ἀπορεῖς: εἶναι πράγματι; Ὅλος αὐτός ὁ ὄργασμός «γιά νά γιορτάσουμε» ἔχει ἄραγε σχέση μέ τό νόημα τῆς μεγάλης γιορτῆς; Καί τί ἀφήνει μέσα στήν ψυχή μας;

Ἄς πάρουμε τά πράγματα ἀπ’ τήν ἀρχή. Τά Χριστούγεννα εἶναι γιορτή γενεθλίων. Ποιός γεννιέται; Τό ἐρώτημα αὐτό, πού φαίνεται ἴσως παιδικό καί ἀφελές, εἶναι θεμελιώδες γιά νά προσεγγίσουμε ἀληθινά τήν γιορτή. Καί τό λέω αὐτό διότι οἱ περισσότεροι θά ἀπαντήσουν «ὁ Χριστός», χωρίς νά ὑποψιάζονται κἄν τί κρύβει αὐτό τό ὄνομα. Κι ὅμως τό ὄνομα «Χριστός» σημαίνει μιά μεγάλη περιπέτεια, μιά περιπέτεια τρομερή, στήν ὁποία πρωταγωνιστής δέν εἶναι ἄνθρωπος ἀλλά ὁ ἴδιος ὁ Θεός.

Ὁ ἄνθρωπος πλάστηκε ἀπό τόν Θεό θνητός. Ἄν παρέμενε πιστός στήν ἐντολή τοῦ δημιουργοῦ του νά μή φάει ἀπό τό δέντρο τῆς γνώσης τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ, θά γινόταν ἀθάνατος καί θά κέρδιζε ἄκοπα τήν εἰσοδό του στήν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Ὅμως ὁ Ἀδάμ ἀρνήθηκε νά ὑπακούσει. Προτίμησε τήν ὁδό πού τοῦ ὑπέδειξε ὁ Σατανᾶς ἐπιδιώκοντας τήν αὐτοθέωση. Τό ἀποτέλεσμα ἦταν τραγικό: ὁ θάνατος κυριάρχησε στήν ὑπαρξή του καί τόν ἀλλοίωσε σωματικά καί ψυχικά. Διακόπηκε ἡ ζεῖδωρη σχέση του μέ τόν Κύριο καί ἔτσι παραδόθηκε στήν φθορά καί στήν ἐκμηδένιση. Ὅμως ὁ Θεός δέν ἤθελε τό πλάσμα του, ἡ εἰκόνα του, νά πεθάνει, ἀλλά νά ζήσει. Νά ζήσει καί νά γίνει μέτοχος τῆς μακαριότητάς του. Πῶς ὅμως θά γινόταν αὐτό; Πῶς ὁ ἄνθρωπος θά μπολιαζόταν μέ τήν ἀφθαρσία; Ὁ Κύριος θά μπορούσε ἀσφαλῶς νά

τό επιτύχει αυτό απλώς μ' ένα λόγο του, όμως τότε θά παραβίαζε τήν ἀνθρώπινη ἐλευθερία. Ὁ ἄνθρωπος θά μεταβαλλόταν σέ ζῶο πού τό σέρνουν δεμένο ὅπου θέλουν. Ἀλλά ὁ Θεός δέν ἤθελε στήν πλάση του ἕνα ἐπιπλέον ζῶο. Καί κάτι ἀκόμη: ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου δέν ἦταν ζήτημα μετάνοιας. Προφανῶς ὁ Ἀδάμ, ὅταν συνῆλθε, μετανόησε, σίγουρα θά ἔκλαψε γιά τήν πτώση του. Ὡστόσο ἡ καταστροφή ἦταν ὀλική. Δέν διορθωνόταν ἀλλιῶς παρά μόνο μέ ἀναδημιουργία τοῦ ἀνθρώπου, μέ παλιγγενεσία.

Κι ἐδῶ ἀρχίζει ἡ περιπέτεια τοῦ Θεοῦ, γιά τήν ὁποία μίλησα προηγουμένως. Ὁ ἀνενδεής Κύριος ἀπό ἄπειρη ἀγάπη γιά τό πλάσμα του μπαίνει ἐκούσια στόν ζυγό τῆς ἀνάγκης. Τό δεύτερο πρόσωπο τῆς ἀγίας Τριάδος, ὁ μονογενής καί ἀγαπητός Υἱός τοῦ Πατρός, γίνεται ἄνθρωπος γιά νά ἀναπλάσει τόν πεπτωκότα ἄνθρωπο. Τά σπλάγχνα τῆς Θεοτόκου γίνονται τό ἐργαστήριό μιᾶς «καινούργιας κτίσης» (βλ. Γα 6,15), μιᾶς νέας δημιουργίας, τοῦ θεανθρώπου Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἄνθρωπος ἐνώνεται μέ τόν Θεό! Τί πιό ἔνδοξο καί σωτήριο γι' αὐτόν, ἀλλά καί τί πιό ταπεινωτικό γιά τόν Κύριο! Κι ὄχι μόνον αὐτό. Ὁ Χριστός γιά νά ἀγιάσει ὅλα τά στάδια τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου τά κάνει ἱστορία του. Βαδίζει στά ἴχνη τοῦ Ἀδάμ -χωρίς βέβαια τήν σκιά τῆς ἁμαρτίας- καί μάλιστα γεύεται ὅλο τό πικρό ποτήρι τῆς δυστυχίας του. Διώκεται, συκοφαντεῖται, ὑβρίζεται, ἀπορρίπτεται ἀπό τούς ἄλλους ἀνθρώπους, πονάει μέχρι θανάτου καί, τέλος, συλλαμβάνεται σάν ἕνας κοινός ἐγκληματίας καί πεθαίνει καρφωμένος πάνω σ' ἕνα σταυρό. Ποιός; Ὁ Θεός! Ὅμως ὁ θάνατός του δέν θά εἶναι τό τέρμα. Δέν μπορούσε νά εἶναι τό

τέρμα. Μετά ἀπό τρεῖς ἡμέρες θά ἀναστηθεῖ. Νικᾷ τόν θάνατο στόν ἑαυτό του καί ἀνεβάζει στόν θρόνο τοῦ Θεοῦ τήν ἀνθρώπινη φύση πού προσέλαβε ἀπό τήν παναγία μητέρα του. Γιά νά χαρίσει ἔτσι καί στούς ἀνθρώπους ὅλων τῶν γενεῶν, τούς ἀδελφούς του πλέον, ἀνάσταση ζωῆς καί σωτηρία. Σ' αὐτούς βεβαίως πού τό θέλουν καί τοῦ τό ζητοῦν ὁλόψυχα.

Καί τώρα ἄς ἀναλογιστοῦμε: πῶς γιορτάζουμε τά Χριστούγεννα ἐμεῖς οἱ χριστιανοί τοῦ 2017 μ.Χ.; Πόσο μᾶς ἀγγίζουν αὐτά τά καταπληκτικά καί μεγάλα; Πόσο μᾶς ἀγγίζει ἡ περιπέτεια στήν ὁποία ὑποβλήθηκε ὁ Θεός γιά χάρη μας; Ἄν θέλουμε πραγματικά νά νιώσουμε τό ἀνυπέρβλητο «φῶς καί τήν δύναμη ψυχῆς καί νοῦ» αὐτῆς τῆς μεγάλης γιορτῆς, ὅπως λέει ὁ ποιητής, τότε δέν θά βυθιστοῦμε στό τέλμα τῶν ρεβεγιόν, τοῦ κρασιοῦ καί τῶν διασκεδάσεων πού σκοτίζουν τήν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου. Δέν θά παραδοθοῦμε σέ ἑορτασμούς πού ταιριάζουν σέ εἰδωλολάτρες κι ὄχι σέ χριστιανούς. Θά πάρουμε τόν ἄλλο δρόμο. Τόν δρόμο ἐκεῖνο πού φωτίζει τό ἀστέρι τῶν μάγων καί ὁ ὁποῖος θά μᾶς φέρει ταπεινούς προσκυνητές στήν Βηθλεέμ. Ἐκεῖ, πού μέσα σ' ἕνα στάβλο, σ' ἕνα παχνί χτυπάει ἡ καρδιά τῆς νέας ἀνθρωπότητας, τῆς θεανθρώπινης, καί εἶναι πρόθυμη νά μεταγγίσει τό ἄφθαρτο αἷμα της σ' ὅλους. Οἱ προϋποθέσεις; Μία καί μόνη: νά καθεύσουμε στά πόδια τοῦ Κυρίου ἐν μυστηρίῳ τήν βρομιά τῆς ἁμαρτίας πού μᾶς πνίγει, καί νά τοῦ τό ζητήσουμε ὁλόψυχα. Τίποτε ἄλλο.

Εὐλογημένα Χριστούγεννα!

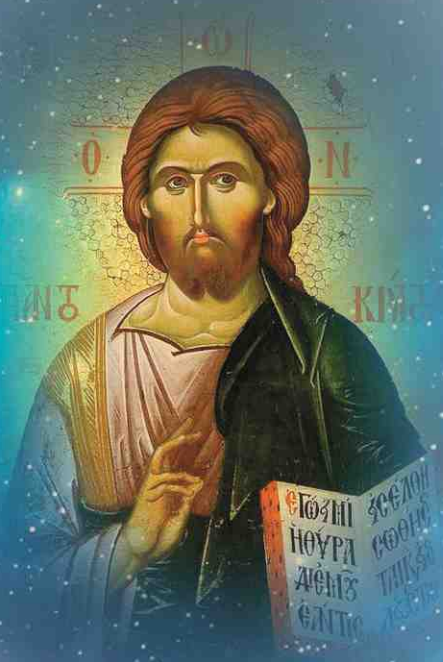
Εὐάγγελος Ἀλ. Δάκας

ΧΡΙΣΤΟΣ: ἡ ἀνά τούς αἰῶνες πρόκληση

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός ὑπῆρξε ἀναμφισβήτητα τό πλέον σημαῖνον πρόσωπο τῆς παγκόσμιας ἱστορίας· τήν χώρισε σέ δύο περιόδους, πρό καί μετά ἀπό Αὐτόν. Εἶναι βασιλιάς τῶν βασιλιάδων καί κύριος τῶν κυρίων. Ὅμως γεννήθηκε σέ στάβλο καί ἀνακλίθηκε σέ παχνί, αὐτό πού ἀποκαλοῦμε φάτνη, γιά νά ἐξωραΐζουμε τή σκηνή. Ὅλη του τή ζωή τήν πέρασε στήν ἀφάνεια ἀσκώντας τήν τέχνη τοῦ ξυλουργοῦ καί μόνο στό τέλος του, πού δέν ἄργησε νά ἔλθει, κίνησε πορεία πρὸς τόν πονεμένο λαό. Ἐκεῖνος, πού εἶχε τάξει τίς ἐξουσίες στίς ἀνθρώπινες κοινωνίες, δέν διψοῦσε γιά πρωτοκαθεδρίες. Κατέβηκε γιά νά ἐπουλώσει τίς πληγές πού ἡ ἁμαρτία προξενοῦσε στήν ψυχή καί στό σῶμα τοῦ πεσόντος πλάσματος του. Δέν ὑποσχέθηκε νά χορτάσει τούς πεινασμένους, νά ἐλευθερώσει τούς σκλάβους, νά δημιουργήσει τήν ἰδανική κοινωνία. ἤλθε νά σώσει τό ἀπολωλός. Ἐξακόντισε τόν ἠθικό νόμο πέρα ἀπό κεῖ πού εἶχε φθάσει ὁ στοχα-

σμός τῶν προγόνων μας. Πρότεινε στή θέση τῆς ἄρνησης τοῦ κακοῦ τήν ἐπιδίωξη τοῦ καλοῦ: «Πάντα ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, ποιεῖτε καί ὑμεῖς αὐτοῖς ὁμοίως!» Καί αὕτη ἡ ἐντολή ἀποτελεῖ καί τό θεμέλιο τῆς κρίσεως του: «Πεῖνασα καί μέ χορτάσατε, δίψασα καί μέ ποτίσατε, ἤμουν ξένος καί μέ φιλοξενήσατε, ἤμουν γυμνός καί μέ ντύσατε, ἤμουν ἄρρωστος καί μέ ἐπισκεφθήκατε, ἤμουν στή φυλακή καί ἤλθατε σέ μένα». Ὁ Ἰησοῦς Χριστός κατήργησε ἐπὶ αἰῶνες τόν ἰδεαλισμό τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ὑποκαθιστώντας τίς ἔννοιες μέ τίς ὁποῖες ἐκφράζονταν τά ἀποκαλούμενα πανανθρώπινα ἰδανικά μέ τό Πρόσωπό του. Ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἐλευθερία, ἡ εἰρήνη, ἡ ἀλήθεια ἔπαψαν νά ἀποτελοῦν θαυμαστούς ὀρισμούς διανοητῶν καί ἔγιναν Πρόσωπο, τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ.

Βέβαια ὁ Χριστός δέν ἔγινε κατανοητός ἀπό ὅλους οὔτε κατὰ τόν ἐδῶ βίο του οὔτε καί ἀργότερα. Τό «τί ἐστὶν ἀλή-

θεια;» τοῦ Πιλάτου εἶναι ἐρώτημα δια-
 χρονικό γιά πολλούς. Μάλιστα κάποιοι
 ἐπιχείρησαν νά ἐπαναλάβουν τό τοῦ
 Χριστοῦ: «Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδός καί ἡ ἀλήθεια
 καί ἡ ζωή». Ὁ ἡγέτης, πού ἀξιώνει ὁ λα-
 ὅς νά τόν ἀκολουθεῖ σάν κοπάδι, παρα-
 βλέπει οὐσιώδεις συνιστώσες τῆς θυσια-
 στικῆς ἡγεσίας. Ὁ Χριστός, πού ἐνεργοῦ-
 σε ὡς ὁ ἀπόλυτος Ἄρχων, τόνισε ὅτι γιά
 τόν ἡγέτη τοῦ κόσμου ἡ ἐξουσία εἶναι
 «ἄνωθεν δεδομένη». Καί ὅμως ὁ Χριστός
 μᾶς κάλεσε ἐν ἐλευθερίᾳ καί θυσιάστηκε
 γιά μᾶς, ἐνῶ ὁ ἐγκόσμιος ἄρχων ὀλι-
 σθαίνει στό νά ταυτίζει τήν ἐξουσία μέ
 τό πρόσωπό του καί νά θυσιάζει τόν λαό
 γιά ἰδιοτελεῖς ἐπιδιώξεις. Ὁ στοχαστής
 πού ἐπανήλθε στόν ἰδεαλισμό τῆς ἀρχαι-
 ότητας ἀναμασᾷ ὀρισμούς καί ὀρισμούς.
 Μοιάζει μέ τόν θηρευτή, πού ἔντρομος
 ἀρνήθηκε νά ἀντικρίσει τόν λέοντα, ἀρ-
 κεσθεῖς στήν ὑπόδειξη τῶν ἰχνῶν του.
 Γιά ποιά δικαιοσύνη νά στοχασθεῖ ὁ κα-
 τέχων; Γιά ποιά ἐλευθερία ὁ «ἀπελευθε-
 ρωμένος» ἀπό τήν πίστη στόν Θεό καί
 δοῦλος τῶν παθῶν, μάλιστα παθῶν ἀτι-
 μίας; Γιά ποιά εἰρήνη νά στοχασθεῖ ὁ
 πλουτίζων ἀπό τή διενέργεια πολέμων;
 Γιά ποιά ἰσότητά ὁ ἐπιθυμῶν τά πάντα;
 Αὐτά συνιστοῦν ἐπώδυνες προκλήσεις
 γιά τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἄρνησης.

Ὅλοι αὐτοί, βασιλιάδες, ἄρχοντες, ἐ-
 παναστάτες, πολιτικοί, διανοούμενοι,
 πλουτοκράτες, ἀναρχικοί, θύματα τῆς
 ἀδικίας γεμάτοι ταξικό μῖσος, ἐνώνονται
 στήν πολεμική τους κατά τοῦ προσώπου
 τοῦ Χριστοῦ. Καί καθώς τό ὁλοκληρω-
 τικό Βατικανό εἶναι ἀνίσχυρο πλέον νά
 χορηγεῖ συγχωροχάρτια, σπεύδουν νά
 καλύψουν τό κενό τῆς διαδικασίας καί
 νά παρηγορήσουν τόν ἄνθρωπο πού δο-

κιμάζεται κατά τρόπο βασανιστικό βυθι-
 σμένος στό ὑπαρξιακό κενό μέ νέες φι-
 λοσοφικές ἀρχές καί νέα «ἐπιστημονι-
 κά» εὐρήματα. Μέ τήν κατάργηση τοῦ
 ἱεροῦ καί τῆς ἠθικῆς (Νίτσε) ἐπιδιώχθη-
 κε ἡ πράυνση τῆς ἔνοχης συνείδησης.
 Καθώς αὐτό δέν θεωρήθηκε ἀρκετό, ἔσ-
 πευσαν τά κοινοβούλια, ἀστικά καί μαρ-
 ξιστικά, νά νομοθετήσουν ἀντίθετα πρὸς
 τόν νόμο τοῦ Εὐαγγελίου. Ἡ κοινωνία
 κατρακύλησε στίς ἐσχατιές τῆς ἐξαθλίω-
 σης (ἀδικία, ἐκμετάλλευση, βία, ἐκφυλι-
 σμός). Καί τότε ἀνακαλύφθηκαν δύο ἀ-
 κόμη συγχωροχάρτια: Τό ἕνα προέρχεται
 ἀπό τήν ψυχανάλυση, πού δικαιώνει τόν
 ἄνθρωπο ἐπιρρίπτοντας τήν ἔνοχή στήν
 κοινωνία! Τό δεύτερο προέρχεται ἀπό τή
 φιλοσοφία, πού θεωρεῖ τή συμπεριφορά
 τοῦ ἀνθρώπου παράλογη. Ἀλλά ἡ συμ-
 περιφορά τοῦ ἀνθρώπου δέν εἶναι διό-
 λου παράλογη, εἶναι ἐμπαθής. Καί μά-
 ταια αὐτός προσπαθεῖ νά λυτρωθεῖ ἀπό
 τίς ἐνοχές του παραμένοντας ἀγέρωχος
 καί ἀλαζών. Ὅχι μόνο οἱ βοσκοί (ἄπλοῖ
 καί ἀγράμματοι), ἀλλά καί οἱ μάγοι (γνώ-
 ση καί ἀξιώματα κατέχοντες) πορεύον-
 ται καί ἐφέτος πρὸς τό σπήλαιο-στάβλο.
 Μήπως εἶναι καιρός νά συμπορευθοῦμε
 καί ἐμεῖς;

Ἄπ. Παπαδημητρίου

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Χριστουγεννιάτικες ἐκδηλώ-
 σεις ἀπό τά «Ἐκπαιδευτήρια
 ΕΛΠΙΔΑ» καί τόν βρεφονηπι-
 ἀκό σταθμό «Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ».

Ἀπό τίς ἐκδόσεις μας

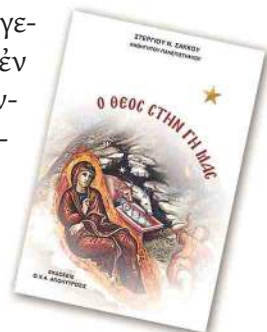
Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία

Μέ τήν γέννηση τοῦ Χριστοῦ ὁ Θεός ἀποκάλυψε τόν ἑαυτό του στόν ἄνθρωπο. Μπρός στά ἔκθαμβά μάτια μας ξεδίπλωσε τά μυστικά του, ἔδειξε τό πλάτος τῆς ἀγάπης του, τό βάθος τῆς σοφίας του, ἄφησε νά δοῦμε τό πρόσωπό του - ὅσο μπορούσαμε. Ἡ φυσική δημιουργία ἀλλά καί ἡ ἱστορία τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ εἶχαν ἤδη μιλήσει γιά τήν ἀρετή καί τήν θειότητά του, γιά τήν δύναμη καί τό μεγαλεῖο του. Ἀλλά ποτέ πρὶν δέν φάνηκε

ἔτσι ἡ δόξα του, ὅπως στό σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ, διότι ποτέ πρὶν δέν ἐκφράσθηκε ἔτσι ἡ ἀγάπη του... Αὐτή ἡ ἀποκάλυψη ἀποτελεῖ ἀπό μόνη της δόξα Θεοῦ...

Τό πανανθρώπινο αἶτημα τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀδελφωσύνης παίρνει σάρκα καί ὅσα μ' αὐτήν τήν κοινωνία εἰρήνης τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Καί ἡ εἰρήνη, πού ἔτσι κατοικεῖ πάνω στήν γῆ, δοξάζει τόν Θεό ἀνταποδίδοντας τήν δόξα του....

Στό σταυροδρόμι τῶν Χριστουγέννων οἱ φωνές τῶν ἀγγέλων σκεπάζονται σήμερα ἀπό ἀπαίσιες κραυγές. Ὁ ἄνθρωπος ὑβρίζει τόν Θεό· φασκελώνει τήν δόξα του καί ἐπιδεικνύει αὐτάρεσκα τά δικά του ἐπιτεύγματα. Χλευάζει τήν εἰρήνην του· τήν ἀγνοεῖ καί δέν τήν ἐννοεῖ. Ἀπορρίπτει τήν εὐδοκία του· γι' αὐτό μένει δυστυχισμένος καί βασανιζόμενος. Τί Χριστούγεννα θά κάνει φέτος ἡ ἀνθρωπότης; Ποιός θά ἀκούσει τόν ὕμνο τῶν ἀγγέλων; Ἄν μέ λαχτάρα προσεύχεσαι «ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου», θά ἀκούσεις τό «δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ». Ἄν μέ ἀγάπη ζητᾷς «ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου», θά νιώσεις τό «ἐπὶ γῆς εἰρήνη». Κι ἂν μέ χαρά καί ἀφοσίωση ὁμολογεῖς «γεννηθήτω τὸ θέλημά σου», πηγαῖα θά ἀναφωνήσεις τό «ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Αὐτός πού γιορτάζει ἀληθινά τήν γέννηση τοῦ Χριστοῦ, γιορτάζει πράγματι τήν δική του ἀναγέννηση, τήν γέννηση ἑνός καινούργιου καί λυτρωμένου ἀνθρώπου.

Στ. Ν. Σάκκος

Ὁ Θεός στήν γῆ μας, σ. 30.31.32

Δέηση

Δέν είμαστε ποιμένες ἀγραιοῦντες·
δέν είμαστε σοφοί καί πλούσιοι μάγοι.
Φτωχοί κι ἀνέγνωμοι θνητοί
μέ λήγην ἐγκαρτέρηση κι ἐλάχιστην ἀγρύπνια,
τῆς ἀπαρόμοιαστης ἐκείνης νύχτας
πῶς νά συντύχουμε τά θαυμάσια;

Ὅμως, Χριστέ, στό ζοφερό μας τό σκοτάδι μέσα
κάποιες ἀκτίνες ἀπ' τό μάγο Σου τ' ἀστέρι
φτάνουν ὥς τό ἀδύναμο τοῦ νοῦ λυχνάρι
καί κατευθύνουν τήν καρδιά μας σταθερά,
ὥς ἄσφαλτοι πορείας δεῖχτες,
πρός τή χαρά καί πρὸς τή λύτρωση...

Δῶσε, Χριστέ, ποτέ μὴν ἀπολείπει
μές στίς ἀσέληνες νυχτιές τῆς ἀμαρτίας,
μές στούς θυελλώδεις τῆς ζωῆς τυφῶνες,
μές στήν πεζή καί βαρετή καθημερινότητα
ἢ καί στῆς εὐτυχίας μας τίς γαλάζιες ὥρες
τό θεῖο Σου φῶς, πτηνὴ δυνάμεως κι ἐλπίδας.

Ἰω. Νικολαΐδης

Ποιός ήταν ο πρωταγωνιστής στή ναυμαχία της Έλλης;

Τό τελευταίο δίμηνο τό λιμάνι της Θεσσαλονίκης είχε τήν τιμητική του. Χιλιάδες οί επισκέπτες πού έσπευδαν καθημερινά μέ πόθο καί λαχτάρα γιά νά θαυμάσουν ένα ήρωικό πλοίο, τό περίφημο θωρηκτό «Άβέρωφ», πού μέ τήν μεγαλόπρεπη παρουσία του κραυγάζει πώς ή Έλλάδα μεγαλουργεί, όταν στους έθνικούς αγώνες της προχωρά μέ πίστη κι έχει συμμάχους τόν Θεό καί τούς αγίους. Έκατοντάδες τά σχολεία πού καταφθάνουν κάθε πρωί, χιλιάδες οί οικογένειες, πάμπολλοι σύλλογοι από τίς γύρω περιοχές... νιώθουν πώς πραγματοποιούν προσκύνημα στό μοναδικό «ξδαφος» πού επί 104 συνεχόμενα χρόνια δέν υπέστειλε ούτε στιγμή τήν ελληνική σημαία!

Τό καταδρομικό θωρηκτό ναυπηγείται τό 1910 στό Λιβόρνο της Ίταλίας. Ή Έλλάδα κατορθώνει νά τό αγοράσει κυριολεκτικά «στό παρά πέντε» χάρη στά 8.000.000 χρυσές δραχμές της διαθήκης του έθνικού ευεργέτη Γεωργίου Άβέρωφ, ενώ στή συνέχεια διενεργείται σ' όλη τή χώρα ένας συγκλονιστικός έρανος γιά νά συμπληρωθεί τό απαιτούμενο ποσό.

Οί άξιωματικοί του Πολεμικού Ναυτικού ζητούν στό πλοίο νά υπάρχει νάος επί του καταστρώματος, παρότι δέν προβλεπόταν από τά αρχικά σχέδια. Κατόπιν

της εύσεβους παραγγελίας τό έκκλησάκι έγινε εκεί όπου ήταν σχεδιασμένη ή πυριταποθήκη. Τό «Άβέρωφ» υπήρξε τό μοναδικό πλοίο μέ νάο καί μάλιστα πάντα υπηρετούσε ιερέας, ό όποιος ήταν ό τρίτος στήν αρχαιότητα σέ βαθμό. Σ' αυτό τό χαριτωμένο παρεκκλήσι του Άγίου Νικολάου τελούνταν θείες Λειτουργίες κάθε Κυριακή καί γιορτή, καθώς έπίσης καί γάμοι καί βαπτίσεις, ιδιαίτερα παιδιών όμογενών κατά τά ταξίδια του θωρηκτού στή βόρεια Άφρική. Έφημέριος του πλοίου διορίστηκε ό αρχιμανδρίτης Διονύσιος Δάφνος, μετέπειτα έπίσκοπος Σπάρτης. Έκτός του ότι τελούσε τίς ακολουθίες, στήριζε τό πλήρωμα μέ όμιλίες, έξομολογούσε καί άποτελούσε ουσιαστικό συνεργάτη στήν έπίτευξη της πειθαρχίας καί της όμοψυχίας σέ ένα σύνολο 1.200 διαφορετικών ανθρώπων. Μάλιστα σέ ώρες άνάπαυλας δίδασκε στους αναλφάβητους ναύτες άνάγνωση καί γραφή.

Τό «Άβέρωφ» υπήρξε τό πλοίο πού έλευθέρωσε τό Αίγαίο στους βαλκανικούς πολέμους. Κατόρθωσε νά κατατροπώσει τόν έχθρό, νά τόν τρομάξει καί νά τόν γυρίσει πίσω στά στενά του Έλλησπόντου.

Άρχές Δεκεμβρίου του 1912. Ναύαρ-

χος ό λεοντόκαρδος καί βαθιά πιστός Παῦλος Κουντουριώτης. Τό ὄνομά του εἶναι πλέον ἄρρηκτα συνδεδεμένο στή συνείδηση τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ μέ τό θωρηκτό «Ἀβέρωφ». Στή ναυμαχία πού σχεδιάζεται θά εἶναι ἐπικεφαλῆς. Σχέδια, σκέψη, στρατηγική, ἀλλά καί προσευχή.

Παραμονή τῆς ναυμαχίας τῆς Ἑλλης, ἕνας ναύτης καθαρίζει τό πλοῖο, ἀφήνει τόν κουβά στήν ἄκρη καί πάει νά ξεκουραστεῖ. Ξημερώματα σηκώνεται κι ἀντικρίζει τό ὑπερφυσικό καί ἀνερμήνευτο: Πάνω στόν μεταλλικό κουβά ἡ μορφή τοῦ ἁγίου Νικολάου. Ξεκάθαρη. Δέος τόν κυριεύει. Τό δείχνει στούς ἄλλους ναῦτες, μένουν ἄφωνοι. Τρέχει στόν ναύαρχο. Κι ὁ Κουντουριώτης συγκινημένος ἀπό τήν εὐγλωττη ἐνθάρρυνση τοῦ Θεοῦ ἀναφωνεῖ πώς ὁ Θεός μέ πολλούς τρόπους μᾶς βεβαιώνει πώς εἶναι μαζί μας, πώς θά νικήσουμε!

Τήν ἴδια ὥρα οἱ ὀθωμανοί ἀξιωματικοί γράφουν τίς διαθήκες τους καί ἀποσύρονται νωρίς γιά ὕπνο, σύμφωνα μέ τή διήγηση τοῦ τούρκου πλωτάρχη Χασάν Σαμί Μπέη. Στό ἕνα στρατόπεδο

φόβος καί τρόμος, στό ἄλλο συγκίνηση μπροστά στό θαῦμα, θάρρος, ἐλπίδα καί πίστη.

3/16 Δεκεμβρίου 1912. Στίς 8 τό πρωί ἀρχίζει ἡ ἔξοδος τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου ἀπό τά Στενά. Ἡ ἀναφορά “ΕΧ ΕΧ ΕΧ” (ἐχθρός ἐν ὄψει) διατρέχει ὅλα τά ἑλληνικά πλοῖα. Ἐτοιμα νά ἀντιμετωπίσουν τόν ἐπιβουλέα τοῦ Αἰγαίου. Τό θωρηκτό «Ἀβέρωφ» ἐπικεφαλῆς, πίσω του τά θωρηκτά «Ὑδρα», «Σπέτσες», «Ψαρά» καί τά ἀντιτορπιλικά «Ἀετός», «Ἰέραξ», «Λέων» καί «Πάνθηρ» (τά ἀποκαλούμενα «θηρία»!).

Στίς 9.00 οἱ δύο στόλοι βρίσκονται σέ διάταξη μάχης σέ ἀπόσταση 17 χλμ. μεταξύ τους. Ὁ ναύαρχος Κουντουριώτης σημαίνει πολεμική ἔγερση μέ τό ἱστορικό σημά: «Μέ τήν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, τάς εὐχάς τοῦ Βασιλέως μας καί ἐν ὀνόματι τοῦ Δικαίου, πλέω μεθ’ ὁρμῆς ἀκαθέκτου καί μέ τήν πεποίθησιν τῆς νίκης ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ τοῦ Γένους». Αὐτή ἡ βεβαιότητα καί ἡ βαθειά πίστη στόν Μεγαλοδύναμο σύμμαχο μεταγγίζεται ἀπό τόν φλογερό ἡγέτη στήν καρδιά κάθε ναύτης.

Γιά νά κάνει οἰκονομία στά πυρομαχικά ὁ ἑλληνικός στόλος περιμένει νά χτυπήσει πρῶτα ὁ ἐχθρός. Τά τουρκικά θωρηκτά στοχεύουν κυρίως ἐναντίον τοῦ «Ἀβέρωφ» μέ ταχύ πῦρ ἀλλά χωρίς ἐπιτυχία. Στή γέφυρα τοῦ πλοίου στέκει ἀκάλυπτος ὁ Κουντουριώτης, κρατώντας στά χέρια του ἓνα ξύλινο σταυρό καί χωρίς νά φοβᾶται τή βροχή ἀπό τά τουρκικά βλήματα.

Ῥωμ 9:35 ὑψώνει τή σημαία «Ζ» (κινουῖται ἀνεξάρτητα). Διατάζει τόν κυβερνήτη Σοφοκλῆ Δούσμανη νά ἀξιοποιήσει στό ἔπακρο τή μεγάλη ταχύτητα τοῦ νεότευκτου «Ἀβέρωφ» καί ὁρμᾷ ἀκάθεκτος διαγράφοντας τόξο μπροστά ἀπό τή γραμμή τοῦ τουρκικοῦ στόλου μέ σκοπό νά τόν ὑπερφαλαγγίσει καί νά τόν περιορίσει μεταξύ τῶν πυρῶν τοῦ «Ἀβέρωφ» καί τῶν υπόλοιπων ἑλληνικῶν θωρηκτῶν. Οἱ Ὀθωμανοί, μόλις ἀντιλαμβάνονται πῶς ὁ ἔλιγμός ἐκτελεῖται μέ ἀπόλυτη ἐπιτυχία, κάνουν διαδοχική στροφή καί μπαίνουν μέ φοβερή ἀταξία ξανά στά Στενά. Τό «Ἀβέρωφ» ρίχνεται στήν καταδίωξη σέ πολύ κοντινὴ ἀπόσταση, μικρότερη τῶν 3 χλμ.! Μπαίνει μέσα στό βεληνεκές τῶν ἐπάκτιων πυροβόλων.

Τά υπόλοιπα ἑλληνικά πλοῖα χάνουν ὀπτική ἐπαφή μέ τή ναυαρχίδα. Ἀνησυχοῦν γιὰ τό τόλμημα. Ξαφνικά μέσα ἀπό τούς καπνοὺς ἀκοῦν τήν μπάντα -ὁ Κουντουριώτης τήν εἶχε πάντα μαζί του στό θωρηκτό- νά παίξει τόν Ἑθνικό Ὕμνο! Τό πλοῖο ἀφοῦ ἔδωξε τούς Τούρκους ἐμφανίζεται καί πάλι θριαμβευτικά μπροστά τους!

Στίς 10:30 ἡ ναυμαχία οὐσιαστικά εἶχε λάβει τέλος... μέ ἀρκετές ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ, μέ μηδαμινές γιὰ τούς Ἑλ-

ληνες. Πρόκειται γιὰ μία περίλαμπρη νίκη ἐξαιρετικῆς στρατηγικῆς σημασίας, καθὼς μέ τή ναυμαχία τῆς Ἑλλης παγιώθηκε ὁ ἔλεγχος τοῦ Αἰγαίου καί οἱ Τούρκοι ἔχασαν τόν θαλάσσιο δρόμο πού ἐπιθυμοῦσαν γιὰ νά ἐνισχύουν τίς δυνάμεις τους πού μάχονταν στή Θράκη καί στή Μακεδονία.

Τὴν ἐπόμενη μέρα ὁ νικηφόρος ναύαρχος στέλνει ἀναφορά στό Ὑπουργεῖο Ναυτικῶν. Ὁ παράτολμος ἔλιγμός του θεωρήθηκε ἀσυλλόγιστος ἥρωισμός καί ὁ βασιλιάς Γεώργιος τοῦ συνέστησε σύνεση καί ψυχραιμία, καθὼς τό «Ἀβέρωφ» ἦταν ἡ ἰσχυρότερη μονάδα τῶν Ἑλλήνων καί πιθανὴ ἀπώλειά του θά ἀνέτρεπε τόν συσχετισμὸ δυνάμεων. Ποῦ νά ἤξερε ὅμως ὁ συνετός βασιλεὺς πῶς ὁ εὐλαβὴς κυβερνήτης ἦταν ἐνισχυμένος ἀπὸ τή ζωντανή παρουσία τοῦ προστάτη θαλασσινοῦ Ἀγίου, ἐνδυναμωμένος ἀπὸ τόν τίμιο Σταυρό μέ τόν ὁποῖο σταύρωνε κάθε γωνιά τοῦ πλοίου καί ἦταν βαθειὰ πεποίθησή του ὅτι τό θωρηκτό θά παραμείνει ἄτρωτο χάρη στή θεία πρόνοια... Πίστη πού δικαιώθηκε μέσα στό διάβα τοῦ χρόνου.

Ἀμέσως μετὰ τὴν περίλαμπρη νίκη ὁ κυβερνήτης δέν λησμόνησε νά εὐχαριστήσῃ τοὺς συμμάχους στό δίκαιο ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων. Ἡ μορφή τοῦ ἀγίου Νικολάου νωπὴ ἀκόμη πάνω στὸν μεταλλικὸ κουβά. Ὁ Κουντουριώτης διέταξε λιτανεῖα μέ τὴν εἰκόνα τοῦ πρωταγωνιστῆ Ἀγίου. Μέσα σέ κλίμα συγκίνησης εὐχαριστοῦν τὸν Θεὸ γιὰ τὴ νίκη πού Ἐκεῖνος χάρισε στά πιστὰ παιδιά Του.

Ἀγγελικὴ Τσιραμπίδου

Τό κόκκινο μπλουζάκι

Ὁ ἥλιος ἦταν ἀκόμα ψηλά. Ἔκαιγε τὰ κεφάλια μας ἀλύπητα. Γι' αὐτό εἶχαμε συγκεντρωθεῖ πίσω ἀπὸ τὸ μοναδικό κομμάτι τοίχου πού ἦταν κάπως ψηλὸ ὥστε νὰ ρίχνει πάνω μας λίγη σκιά. Ἦταν ὅ,τι εἶχε ἀπομείνει ἀπὸ τὸν λαμπρὸ ναὸ πού ὑψωνόταν κάποτε ἐκεῖ, πρὶν ἀπὸ πάρα πολλοὺς αἰῶνες. Ἐκεῖ, στὸν τοῖχο ἔξω ἀπ' τὸ ἱερό κάναμε τὸν Ἑσπερινὸ μας. Ὁ ἱερέας πού ἦταν μαζί μας ἔβαλε «Εὐλογητός» φορώντας τὸ πετραχήλι του, γιὰ νὰ μνημονεύσει ἀποστόλους κι ἀγίους πού πέρασαν ἀπὸ κεῖ, καί μάρτυρες πού ἔχυσαν τὸ αἷμα τους στὸ θέατρο λίγο πιο πέρα.

Τὸ βλέμμα μου μαγνητίστηκε ἀπὸ ἓνα κόκκινο μπλουζάκι. Ἦθελα νὰ ἀφοσιωθῶ στὴν προσευχή, προσπαθοῦσα νὰ μὴν ἀφήσω τὸν νοῦ μου νὰ ἐκτροχιάστει. Δέν πρόσεχα τοὺς ὑπόλοιπους ἐπισκέπτες τοῦ ἀρχαιολογικοῦ χώρου πού περιδίδαν στα ἑρείπια καὶ κοντοστέ-

κονταν γιὰ λίγο ἀπὸ περιέργεια, ἀπορώντας γιὰ τὸ τί ἀκριβῶς ἔκανε ἡ «ἀλλόκοτη» γι' αὐτοὺς συντροφιά μας. Ἀλλὰ τὸ κόκκινο μπλουζάκι στεκόταν ἐπίμονα στὸ κέντρο τοῦ ὀπτικοῦ μου πεδίου. Ἀπέφυγα νὰ περιεργαστῶ τὸ πρόσωπο τῆς νεαρῆς κοπέλας πού φοροῦσε τὸ κόκκινο μπλουζάκι. Δέν τὸ θυμᾶμαι. Οὔτε ξέρω τίποτα ἄλλο γι' αὐτήν. Ξέρω μόνο ὅτι, ὅση ὥρα ἐμεῖς ψάλλαμε προστατευμένοι ἀπὸ τὴ σκιά τοῦ τοίχου, τὸ κορίτσι μέ τὸ κόκκινο μπλουζάκι, ἔμεινε δακρύζοντας ὄρθιο ὡς τὸ τέλος, ἐκτεθειμένο στὸν καυτό, ἀνελέητο καλοκαιρινὸ ἥλιο τῆς Μεσογείου, χωρὶς νὰ κουνηθεῖ.

Τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτὰ δέν θὰ ἔχε σημασία σέ κάποιο ἄλλο σημεῖο τοῦ πλανήτη. Ὅταν ὅμως πρόκειται γιὰ τὴν Τουρκία τοῦ σήμερα, οἱ λεπτομέρειες παίρνουν ἄλλη χροιά. Στὴ μνήμη μας ἡ Μικρὰ Ἀσία εἶναι ζυμωμένη μέ τὴ θλίψη, τὴ νοσταλγία, τὴν πίκρα γιὰ μία ἀπώλεια ὀρι-

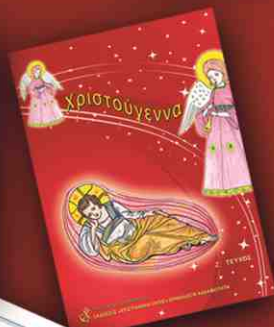
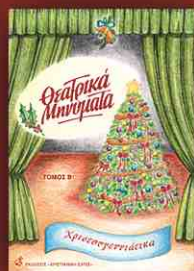
στική καί ἀμετάκλητη. Κάπου ἔχουμε πεισθεῖ ὅτι οἱ λυχνίες ἔσβησαν ὀριστικά, οἱ ἀγῶνες τοῦ ἀποστόλου Παύλου καί τὰ μαρτύρια ἑκατοντάδων χιλιάδων χριστιανῶν πῆγαν χαμένα, ἀφοῦ τό Πνεῦμα δέν πνέει πιά ἐκεῖ. Ξεχᾶμε πολύ εὐκόλα ὅτι ὁ Θεός μας εἶναι Θεός πού ἀνασταίνεται καί ὅτι ἡ δική Του ἐλπίδα δέν πεθαίνει.

Ἡ Μικρασία εἶναι μία γῆ πού ξερνᾷ ἀλήθειες πού θάφτηκαν. Ὅπου κι ἂν σκάψεις, βρίσκεις πέτρες μέ χαραγμένο τόν σταυρό, πέφτεις στά ἑρείπια πρωτοχριστιανικῶν μά καί βυζαντινῶν ναῶν. Γιατί ἔρχεται ὥρα πού «καί οἱ λίθοι κεκράζονται». Ἦδη φωνάζουν δυνατά κι ὑπάρχουν - ἄγνωστο πόσα- «κόκκινα μπλουζάκια» πού μαγνητίζονται ἀπ' τίς κραυγές τῶν λίθων. Ἡ Μικρασία εἶναι ἕνας τόπος γεμάτος ἀνατροπές κρυμμένες κάτω ἀπ' τό χαλί, δέν θά φανερωθοῦν μέ τήν ὁρμή τῆς θύελλας, ἀποκαλύπτονται ἀθόρυβα καί ταπεινά σάν τήν πνοή ἀπαλοῦ ἀνέμου.

Ἄν μέ ρωτήσετε τί ἔμεινε ἀπό τοῦτο τό προσκύνημα, θά πῶ: Ἐνα δακρυσμένο κόκκινο μπλουζάκι πού ὅση ὥρα προσευχόμουν σέ ἀποστόλους, ἀγίους καί μάρτυρες κείνης τῆς γῆς εἰσχώρησε διεκδικώντας ἀπ' τά αἰτήματά μου τό μερτικό πού δικαιοῦται: Σιγά-σιγά, δειλά-δειλά, ν' ἀνάψουν πάλι οἱ σβησμένες λυχνίες τῆς Ἀποκάλυψης.

Μαρτινιανή

ΔΩΡΟ... προτάσεις

Ζητήστε τα
στό Βιβλιοπωλεῖο μας
ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

Γ. Μπακατσέλου 5, Θεσ/νίκη
τηλ. 2310 274518

Τελικά ...

Στό γραφείο μας ο Σωτήρης ξεχωρίζει! Κι ἄς εἶναι ἐξωτερικά ἕνας συνηθισμένος κύριος. Εἶναι συνεπής στό ὥράριό του, ἐυγενικός μέ ὅλους, τυπικός στίς ὑποχρεώσεις του, πρόθυμος σέ κάθε ἀγγαρεία, ἐργατικός.

Ὅμως, ὅλοι ἐκεῖ στήν ὑπηρεσία κρυφά τόν φθονοῦν. Ὅπως κανεῖς ἀντιπαθεῖ τή λάμπα πού φέγγει καί μέ τό φῶς της ἀποκαλύπτει τά πονηρά του ἔργα. Γι' αὐτό, σπάζει τή λάμπα, γιά νά σβήσει. Τόν Σωτήρη ὅμως; Πῶς νά τόν «σπάσουν», γιά νά «σβήσκει»;

Κρυφά τόν παρακολουθῶ κι ἐγώ -γιατί στόν ἴδιο χῶρο ἐργαζόμαστε- χωρίς νά μπορῶ νά βοηθήσω οὐσιαστικά γιά νά σταματήσει αὐτός ὁ «ψυχρός πόλεμος»...

Τό ἀποκορύφωμα ὅμως ἦταν ἐχθές. Μᾶς ἔφερε ὁ ἄνθρωπος κεράσματα γιά τή γέννηση τοῦ ἔκτου παιδιοῦ του! Ἦταν χαρούμενος, καί δέν τό ἔκρυβε. Ἀπέκτησαν γερό παιδί, καί ὅλη ἡ οἰκογένειά του ἦταν εὐτυχισμένη!

Οἱ συνάδελφοι ὅμως ἄρχισαν:

-Εἶσαι ἐντελῶς κουτός! Τί θά τά κάνεις τά ἔξι παιδιά; Πῶς θά τά καταφέρεις μέ τόσα ἔξοδα;

- Ἐξί παιδιά καί τά ἔχεις ὅλα μέ μία γυναίκα! Μά ποῦ ζῆς, συνάδελφε;

- Ἀκόμα μέ μία γυναίκα εἶσαι; Δέν θά εἶσαι καλά!

Εἶπαν πολλά! Ἐγώ δέν μίλησα. Περίμενα νά μιλήσει καί ὁ τελευταῖος. Καί τελευταία μίλησε ἡ Κατερίνα. Ὅλοι γνωρίζαμε τή ζωή της, ἀλλά καί τήν ἐλευθερία τῶν ἀποψέων της στό θέμα τοῦ γάμου. Καί γιά τόν λόγο αὐτό, δέν θέλησε νά δημιουργήσει οἰκογένεια. Μέ κανέναν ἀπό τούς μνηστήρες πού γνώρισε δέν ἀποφάσισε νά δεσμευτεῖ ἰσόβια.

Καί ἡ Κατερίνα εἶπε:

- Μή μιλάτε ἔτσι, ἀγαπητοί μου συνάδελφοι! Ἡ γυναίκα, πού γιά τόν Σωτήρη εἶναι μόνο μία, κι ἐσεῖς τόν κοροϊδεύετε γι' αὐτό, σκεφτήκατε ποτέ σας πόσο εἶναι εὐτυχισμένη;

Κανεῖς δέν τόλμησε νά φέρει ἀντίρρηση στήν Κατερίνα. Ἡ γνώμη της εἶχε ἄλλη βαρύτητα. Σιωπή ἔπεσε στό γραφείο.

Τότε μίλησα κι ἐγώ:

- Πολύ σωστά τά εἶπε ἡ Κατερίνα. Ὅχι μόνο ἡ γυναίκα του, μά καί ὁ ἴδιος ὁ Σωτήρης εἶναι ἴσως οἱ μόνοι ἀληθινά εὐτυχισμένοι ἄνθρωποι, ἀντίθετα μέ ὅλους ἐμᾶς! Κι αὐτό γιατί σέβονται τό μυστήριο τοῦ Γάμου τους, ἀγαποῦν τόν Θεό κι ἀγωνίζονται νά ἐφαρμόζουν τό θέλημά του.

Πάλι ἔπεσε σιωπή στό γραφείο... Αὐτή τή φορά, ὅμως, τήν ἔσπασε ἡ Κατερίνα:

-Ἐμπρός, συνάδελφοι! μέ ζεστή φωνή τούς παρακίνησε. Ἐλάτε νά συγκεντρώσουμε χρήματα γιά νά ψωνίσουμε κάτι σάν δῶρο στό νεογέννητο!

... ..

- Πρώτη φορά, Σωτήρη, συνάδελφοί σου μᾶς χαρίζουν τέτοιο μεγάλο δῶρο γιά παιδί μας! Φαίνεται ὅτι πολύ σέ ἀγαποῦν! σχολίασε ἡ γυναίκα του ὅταν ἔλαβε τό ὁμορφο συνολάκι τοῦ μικροῦ, τό κεντημένο μπουρνουζάκι καί τή χαρούμενη τούρτα ἀπό γνωστό ζαχαροπλαστεῖο!

- Ναί, ἔτσι φαίνεται... Μᾶλλον, τελικά, μ' ἀγαποῦν...

Χ.Μ.Δ.

Ἀπό τόν ἄμβωνα τῆς Κυριακῆς

Κυριακή 3/12

«καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψε...» (Λκ 18,43).

Στὴ σημερινή περικοπή βλέπουμε τὸν Κύριο νὰ χαρίζει τό φῶς σ' ἓναν τυφλό. Οἱ θεραπείες τυφλῶν, ὅπως καὶ δαιμονιζομένων, εἶναι ἀπὸ τίς πιό συνηθισμένες θεραπείες πού ἔκανε ὁ Κύριος, κι ἔχουν ἓνα ἰδιαίτερο νόημα: Ὁ ἐρχομός τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμο διέλυσε τὰ σκοτάδια τῆς πλάνης καὶ τῆς ἄγνοιας καὶ ἔφερε στοὺς ἀνθρώπους τό πνευματικό φῶς. Ἐπειδὴ ὅμως τό πνευματικό φῶς εἶναι κάτι πού δέν φαίνεται καὶ δέν τό παραδέχονται ὅλοι, ὁ Κύριος δίνει καὶ τό φυσικό φῶς σέ ὀρισμένους τυφλοὺς, ὥστε νὰ πιστοποιήσει ἔτσι τὸν πνευματικό φωτισμό πού χαρίζει στὸν κόσμο.

Κυριακή 10/12

«ὑποκριτά, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βούν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει;» (Λκ 13,15).

Ἡ ἀργία τοῦ Σαββάτου εἶναι ἐντολή τοῦ Θεοῦ, περιλαμβάνεται μέσα στὸν δεκάλογο. Ὁ Κύριος κατηγορήθηκε ἀπὸ τοὺς φαρισαίους ὅτι καταπατεῖ τό Σάββατο, γιατί πολλά θαύματα τὰ ἔκανε τὴν ἡμέρα τοῦ Σαββάτου. Φαίνεται σὰν νὰ τό ἐπεδίωκε, ὅμως αὐτό πού ἤθελε νὰ καταπολεμήσει δέν ἦταν ἡ ἀργία τοῦ Σαββάτου ἀλλὰ ἡ νοοτροπία τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι εἶχαν κυριολεκτικά γελοιοποιήσει τὴν ἀργία. Ὁ ἄνθρωπος ὅταν ἐγκαταλείπει τὴν ἀληθινὴ λατρεία καὶ καλλιεργεῖ τὴν τυπολατρία, ὅταν ἀλλάζει τὸν σκοπό πού ἔχουν οἱ θεῖες ἐντολές, γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσει δικούς του σκοποὺς καὶ δικές του βλέψεις, οὐσιαστικά καταπατεῖ τὸν νόμο. Ὅλοι οἱ ἐχθροὶ τοῦ Χριστοῦ πού τὸν κατηγοροῦσαν ὅτι καταργοῦσε τό Σάββατο στὴν πραγματικότητα ἦταν οἱ ἴδιοι παράνομοι καὶ παραβάτες. Ὁ Κύριος ἔκανε ἀγαθοεργίες τό Σάββατο, θεραπεύοντας τοὺς ἀρρώστους. Κι αὐτό τό ὀριζε ὁ νόμος, ἡ πρώτη ἐντολή τοῦ ὁποίου ἀπαιτοῦσε ἀγάπη ὅχι μόνο πρὸς τὸν Θεό ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν συνάνθρωπο.

Κυριακή 17/12

«καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιεῖσθαι πάντες» (Λκ 14,18).

Γιὰ δέστε τίς προφάσεις τῶν καλεσμένων στό δεῖπνο: «ἀγρὸν ἠγόρασα, ζεύγη βοῶν ἠγόρασα, γυναῖκα ἔγνημα». Μήπως τὰ ἀπαγορεύει αὐτά ὁ Θεός; Ὁχι. Εὐλογεῖ καὶ τὴ γεωργία, καὶ τὴν κτηνοτροφία, εὐλογεῖ καὶ τὸν γάμο. Τὰ εὐλογεῖ καὶ τὰ προσφέρει σέ μᾶς, ἀλλὰ ἐδῶ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους τῆς παραβολῆς αὐτά τὰ πράγματα γίνονται ὑποκατάστατα τοῦ Θεοῦ. Γίνονται θεοί. Καὶ ὅταν ἡ γυναῖκα, τὰ κέρδη, τὰ χωράφια μας, τὰ ζωντανά μας, ἡ περιουσία γίνονται εἰδῶλα, εἴμαστε εἰδωλόλατρες, λατρεύουμε ὑλικά πρά-

γματα καί ὄχι τόν Θεό.

Κυριακή 24/12

**«μνηστευθείσης γάρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ
Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς
εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος ἁγί-
ου» (ΜΘ 1,18).**

Ὁ Κύριος γεννιέται ἀπὸ τόν πιό ἀγνό βλα-
στό πού ἔχει νά δείξει τό γεναλογικό του δέν-
δρο, ἀπὸ τήν ἄσπιλη παρθένο Μαρία, ἀπὸ τό
λουλούδι αὐτό τό ὀλόλευκο καί εὖοσμο, πού
ἀξιώθηκε νά γίνει ἡ μητέρα τοῦ Κυρίου μας.
Καί ὄχι μόνον αὐτό. Διότι ἂν ἦταν μόνον αὐτό,
δέν ἔλυνε τό πρόβλημά μας, διότι καί ἡ παρθέ-
νος Μαρία ὡς ἄνθρωπος εἶχε καί αὐτή τό προ-
πατορικό ἀμάρτημα. Ἀλλά ὁ Κύριος γεννιέται
καί ἐκ Πνεύματος ἁγίου, ὅπως ἐξιστορεῖ ὁ εὐ-
αγγελιστής Ματθαῖος στή συνέχεια. Ἔτσι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἄνθρωπος, ἔχει ὅλα τά
ἀνθρώπινα, ἐκτός τῆς ἁμαρτίας. Εἶναι ἀναμάρτητος ὄχι μόνον ὡς ἄνθρωπος ἀλλά
καί ἀπὸ τή φύση του. Εἶναι ἀναμάρτητος, διότι γεννήθηκε χωρὶς τό προπατορικό
ἀμάρτημα, ἀπὸ παρθένο, μέ αὐτόν τόν ὑπερφυσικό τρόπο, μέ τόν ὁποῖο μόνον αὐ-
τός γεννήθηκε.

Κυριακή 31/12

**«φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε
τὰς τρίβους αὐτοῦ» (Μρ 1,3).**

Ἄν γιὰ κάθε ἔργο ὁ ἄνθρωπος προετοιμάζεται, πολὺ περισσότερο, ἀδέλφια μου,
γιὰ τό ἔργο τῆς σωτηρίας μας, γιὰ τήν πορεία μας στὸν οὐρανό. Τό ἔργο τῆς σωτηρί-
ας καί ἡ σχέση μας μέ τόν Χριστό εἶναι πολὺ μεγάλο ἔργο. Δυστυχῶς ὅμως πρέπει
νά ὁμολογήσουμε ὅτι ἄλλα εἶναι ἐκεῖνα πού μᾶς ξεγελοῦν καί ὅλο ἀναβάλλουμε
καί ἀμελοῦμε καί ἔτσι εἵμαστε ἀπροετοίμαστοι. Ἀπροετοίμαστοι καί στήν πόρα καί
στήν κρίση πού ἔρχεται στή ζωή, ἀπροετοίμαστοι καί στή χάρη καί στήν εὐλογία
τοῦ Θεοῦ, πού μᾶς προσφέρεται καί δέν τήν ἀξιοποιοῦμε, διότι δέν εἵμαστε προετοι-
μασμένοι. Ἔτσι εἶναι μεγάλο πράγμα ἀκούγοντας τό σημερινό Εὐαγγέλιο νά βάλου-
με κι ἐμεῖς στήν ὑπαρξή μας ἕναν Ἰωάννη Πρόδρομο· μιά φωνή πού νά φωνάζει
μέσα μας καί νά μᾶς καλεῖ σέ μετάνοια, σέ προετοιμασία γιὰ τήν ὑποδοχή τοῦ Κυ-
ρίου, ὁ ὁποῖος συχνά μᾶς ἐπισκέπτεται μέ τόσοις τρόπους καί μέ τόσα μέσα γιὰ νά
μᾶς σώσει καί νά μᾶς ἀγιάσει.

Στέργιος Ν. Σάκκος
(ἀπό λειτουργικά κηρύγματα)

«Άπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά...»

Μάθημα ιστορίας στήν Γ' γυμνασίου. Μπαίνω σκεπτική στήν αἴθουσα μετά ἀπό μία συζήτηση στό γραφεῖο. Τό Γ3 ὅμως ἔχει πάντοτε τόν τρόπο νά μέ αἰφνιδιάζει. Ὁ Πέτρος εἶναι κιόλας στήν ἔδρα.

-Κυρία, διάβασα χτές στό ἴντερνετ αὐτό... τό ἔφερα νά τό δεῖτε καί σεῖς. Εἶναι ἀλήθεια;...

Χαμογελῶ. Ὁ τίτλος κεντρίζει τήν περιέργειά μου... κάτι μοῦ θυμίζει! Τόν διαβάζω δυνατά νά ἀκουστεῖ: «Μία ἀπίθανη ἱστορία ἀπό ἕνα φορτίο μέ ἀνθρώπινα ὀστά».

-Γιά νά τό δοῦμε, τοῦ λέω. Παιδιά, θέλετε νά μᾶς τό διαβάσει ὁ Πέτρος;

-Ναί, κυρία. Ἀκούγεται ἐνδιαφέρον... ἄν καί λίγο... μακάβριο!

Τόν Δεκέμβριο τοῦ 1924 ἀπό τὰ Μουδανιά φορτώθηκαν σέ βρετανικό πλοῖο-φορηγό πού ἔφερε τό ὄνομα «Ζάν Μ.» τετρακόσιοι τόνοι ἀνθρώπινα λείψανα, πού ἀντιστοιχοῦσαν σέ 50.000 ἀνθρώπους, γιά νά μεταφερθοῦν σέ γαλλικές βιομηχανίες τῆς Μασσαλίας.

-50.000 ἀνθρώπους... μά αὐτό εἶναι ἀπίστευτο, κυρία! Καί τί θά τοὺς κάνανε στίς βιομηχανίες τῆς Μασσαλίας;

-Τό λέει παρακάτω, μή βιάζεσαι, σπεύδει νά τοῦ ἀπαντήσει ὁ Πέτρος.

Εἶναι γνωστό τί ἀκριβῶς παρήγαγε τότε ἡ Μασσαλία: σαποῦνι καί λιπάσματα. Οἱ κεμαλιστές κατάφεραν νά ἀξιοποιήσουν οἰκονομικά τὰ ὑπολείμματα τῶν θυμάτων τους πουλώντας τὰ ὀστά τους γιά «βιομηχανική χρήση» στούς δυτικούς τους φίλους.

Τό θέμα φαίνεται ὅτι ἔγινε γνωστό καί προκάλεσε ἐκπληξη σέ κάποιους κύκλους. Ἡ ἐφημερίδα «New York Times» τόν Δεκέμβριο τοῦ 1924 παρουσιάζει τήν εἴδηση: «Ἡ Μασσαλία εἶναι σέ ἀναταραχή ἀπό μία ἀσύλληπτη ἱστορία, πού ὀφείλεται στήν ἀφίξη στό λιμάνι ἐνός πλοίου πού φέρει βρετανική σημαία καί ὀνομάζεται “Ζάν Μ.” καί μεταφέρει ἕνα μυστήριο φορτίο 400 τόνων ἀνθρώπινων ὀστῶν γιά νά χρησιμοποιηθοῦν στίς ἐκεῖ βιοτεχνίες. Λέγεται ὅτι τὰ ὀστά φορτώθηκαν στά Μουδανιά, στή θάλασσα τοῦ Μαρμαῤ᾽ καί εἶναι τὰ ἀπομεινάρια θυμάτων ἀπό τίς σφαγές στή Μικρά Ἀσία. Ἐν ὄψει τῆς φήμης πού κυκλοφορεῖ ἀναμένεται νά διαταχθεῖ ἔρευνα».

Τό θέμα αὐτό πρέπει νά ἔγινε γνωστό καί στήν Ἑλλάδα. Ἡ ἐφημερίδα «Μακεδονία» ἐνημερώνει τοὺς ἀναγνώστες της ὅτι

Yarn of a Cargo of Human Bones.
Copyright, 1924, by The New York Times Company.
Special Cable to THE NEW YORK TIMES.
PARIS, Dec. 22.—Marseilles is excited by a weird story of the arrival in that port of a ship flying the British flag and named the Zan carrying a mysterious cargo of 400 tons of human bones consigned to manufacturers there. The bones are said to have been loaded at Mudania on the Sea of Marmora and to be the remains of the victims of massacres in Asia Minor. In view of the rumors circulating it is expected that an inquiry will be instigated.

L'élection des délégués aux collèges électoraux aura lieu le 30 janvier. Les collèges électoraux auront les députés le 31 janvier. La nouvelle Chambre se réunira le 6 mars.

Cargaison funèbre

Marseille, 24 décembre.
On parle beaucoup à Marseille de la prochaine arrivée du cargo Zan, qui transporte pour des industriels de Marseille 400 tonnes d'ossements humains. Ces ossements proviennent des champs de massacre arméniens, en Turquie et en Asie Mineure principalement.

BILLARD

AVANT-DERNIERE PARTIE
DU CHAMPIONNAT
Paris, 24 décembre
100 points à l'ordre du jour.

τό πλοίο «Ζάν Μ.» έφτασε στό λιμάνι τής Θεσσαλονίκης στίς 13 Δεκεμβρίου τοῦ 1924. Όμως δέν ἀναφέρεται τό «πένθιμο φορτίο». Παρ' ὅλ' αὐτά οἱ ἐργάτες στό λιμάνι πληροφορήθηκαν τό γεγονός.

Ὁ Χρ. Ἀγγελομάτης στό βιβλίο του «Χρονικόν Μεγάλης Τραγωδίας» γράφει ὅτι σέ ἀθηναικές ἐφημερίδες ἡ εἰδηση δημοσιεύθηκε ὡς ἑξῆς: «Τό προσεγγίσαν εἰς τήν Θεσσαλονίκην ἀγγλικόν πλοῖον “Ζᾶν” μετέφερε τετρακοσίους τόνους ὁστῶν Ἑλλήνων ἀπό τά Μουδανιά. Οἱ ἐργᾶται τοῦ λιμένος Θεσσαλονίκης, πληροφορηθέντες τό γεγονός, ἡμπόδισαν τό πλοῖον νά ἀποπλεύσῃ...».

-Μπράβο τους! Κι ἐμεῖς αὐτό θά κάναμε! φωνάζουν δύο-τρία παιδιά ἀπό τά τελευταῖα θρανία, πού γιά πρώτη φορά συμμετέχουν μέ τέτοια προσοχή στά ὅσα διαβάζονται.

-Μή βιάζεστε! τούς κόβει ὁ Πέτρος. Ἀκοῦστε τή συνέχεια.

«...Ἐπενέβη ὁμως ὁ Ἄγγλος πρόξενος καί ἐπετρέπη ὁ ἀπόπλους». Ὁ Ἀγγελομάτης συμπληρώνει: «Ἦσαν τά ὁστᾶ Ἑλλήνων ἡρώων... Ἦσαν τά ὁστᾶ τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν πού μετά τās ὁμαδικάς σφαγάς καί ἐξοντώσεις ἀργοπέθαιναν εἰς τά στρατόπεδα αἰχμαλώτων, ἀπό τά ὁποῖα τό φοβερῶτερον ἦτο τό στρατόπεδο τοῦ Οὐσάκ».

Τά παιδιά σωπαίνουν. Κάποια βούρκωσαν κιόλας. Στά μάτια τους διαβάζω τήν ἀπογοήτευση καί τήν πίκρα γιά τό ποῦ μπορεῖ νά φτάσει ἡ ἀνθρώπινη θηριωδία. Δέν ἔχω νά πῶ κάτι. Παίρνω ἀπό τή μικρή μας βιβλιοθήκη τό βιβλίο τοῦ Ἡλίας Βενέζη «Τό νούμερο 31328».

-Παιδιά, θά μέ συγχωρήσετε λιγάκι. Ψάχνω νά βρῶ ἕνα ἀπόσπασμα πού νομίζω πώς θά συμπληρώσει κάπως τό περιστατικό πού μᾶς διάβασε ὁ Πέτρος. Ξέ-

ρετε πώς ὁ Ἡλίας Βενέζης τά πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς του τά ἔζησε στό Ἀἶβαλί, ἀλλά τό 1922, ὅταν ἡ οἰκογένειά του ἐγκατέλειψε τή Μικρά Ἀσία δέν πρόλαβε νά ἐπιβιβαστεῖ στό πλοῖο. Αἰχμαλωτίστηκε καί σύρθηκε στά ἐργατικά τάγματα γιά 14 μῆνες. Εἶναι ἕνας ἀπό τούς ἐλάχιστους πού κατόρθωσαν νά ἐπιζήσουν. Τό βιβλίο του, «Τό νούμερο 31.328», ἀπό τόν ἀριθμό πού τοῦ ἔδωσαν στά τάγματα, περιέχει ἐξιστορήσεις βασανιστηρίων, ἐξευτελισμῶν καί φριχτῶν πόνων ἀπό τίς ἐμπειρίες του. Ἀκοῦστε λοιπόν.

«Ἐνα πρωί μᾶς παίρνουν καμιά ἐξηνταριά σκλάβους γιά μικρή ἀγγαρεία. Εἶναι λίγο ὄξω ἀπ' τή Μαγνησά. Δίπλα στίς ράγες τοῦ σιδηρόδρομου τελειώνει μία μεγάλη χαράδρα, ἀνάμεσα στό Σίπυλο. Τή λέν “Κηρτίκ-ντερέ”. Μέσ σ' αὐτήν τή χαράδρα λογαριάζαν πώς θά σκοτωθῆκαν ἴσαμε σαράντα χιλιάδες χριστιανοί ἀπ' τή Σμύρνη καί τή Μαγνησά, ἀρσενικοί καί θηλυκοί.

Τίς πρῶτες μέρες τῆς καταστροφῆς. Τά κορμιά λιώσανε τό χειμῶνα, καί τό νερό τῆς χαράδρας πού κατέβαινε ἀπό ψηλά ἔσπρωξε τά κουφάρια πρὸς τά κάτω... Λοιπόν ἡ δουλειά ὅλη τή μέρα ἦταν νά σπρώξουμε τά κουφάρια, πού ἀτάχτησαν, πρὸς τή μέσα. Νά μή φαίνονται.

... ..

Μεσημέρι. Βαρεμένοι ἀπ' αὐτό τό πάνε-ἔλα. Περπατοῦμε ἀργά, ναρκωμένοι ἀπό τόν φρέσκο ἥλιο. Κ' οἱ κουβέντες, τ' ἄγαρμπα ἀστεῖα ἔχουν σταματήσει. Κανένας δέ βγάζει μιλιὰ. Μοναχά ὅταν ἕνας βρῆκε ἕνα μικρό κρανίο τό ἔδειξε στους ἄλλουνοῦς.

-Γιά δέστε, εἶπε. Ἦταν παιδάκι.

Σάν πέσαμε στό δρόμο νά γυρίσουμε στό στρατόπεδο ὁ νοῦς μας δέν μποροῦσε νά φύγῃ ἀπ' τόν τόπο πού ἀφήσαμε. Ἡ χα-

ράδρα μέ τούς σκελετούς βάραινε κυριαρχικά - κάτι κουνιόταν, μᾶς παρακολουθοῦσε βῆμα μέ βῆμα.

Σέ μία πηγή σταθήκαμε. Πλύναμε τά χέρια μας, τά πρόσωπά μας. Σά ν' ἄλαφρώσαμε.

- Τί θά γίνουν τόσα κόκαλα; Ἀναρωτιέται μία στιγμή ἕνας.

Ὁ Μίλτος τόν κοιτάζει ἥρεμα.

- Δέν ξέρεις τί γίνεται μέ τά κόκαλα;

- Ὅχι.

- Κοπριά, σύντροφε.

- Τί ἔκανε, λέει;

- Κοπριά, σύντροφε. Θά δεῖς μία μέρα πού θά μοσκοπουληθοῦν. Θά δῆς... Ἦταν ταξιδεμένος ὁ Μίλτος. Ἦξερε».

«Θά δῆς μία μέρα θά μοσκοπουληθοῦν...», διάβασα ξανά τονίζοντας τίς λέξεις!

- Δέν μποροῦσα, παιδιά, νά φανταστῶ ὅτι αὐτό τό ἀπόσπασμα θά εἶχε τήν ἀντιστοιχία του στό ἀποτρόπαιο αὐτό ἔγκλημα πού μᾶς διάβασε ὁ Πέτρος. Βλέπω ὅτι καί ἐσεῖς ἔχετε συγκλονισθεῖ. Νομίζω πώς ὁ ἐθνικός μας ποιητής ἀποδείχτηκε ἀκόμα μία φορά προφήτης. «Ἀπ' τά κόκαλα βγαλμένη» ἡ ἐλευθερία μας...

Ἀλήθεια, ἔχετε ποτέ ζωγραφίσει μέσα σας αὐτή τήν εἰκόνα ὅταν λέμε τόν ἐθνικό μας ὕμνο;... Ἐκατομμύρια ὁστᾶ ἡρώων -γνωστών καί ἄγνωστων- πού ἐνωμένα ζωντανεύουν μία μορφή, αὐτήν πού ἐνσαρκώνει τήν ἐλευθερία, τήν ἴδια δηλαδή τήν Ἑλλάδα...

Στήν τάξη ἀπλώθηκε νεκρική σιγή... Μέσα στά βουρκωμένα μάτια τῶν παιδιῶν διάβασα τή λέξη πού ψιθύριζα ὦρα μέσα μου: Γιατί;... Γιατί τόση κακία νά χωρᾷ σέ ἀνθρώπων καρδιές; Σώπασα. Σήμερα τό μάθημα τῆς ἱστορίας μίλησε τόσο δυνατά πού ἐπιπλέον λέξεις θά ἦταν περιττές.

M.E.X.

Μετά ἀπό 50 περίπου χρόνια...

μιά διαφορετική συνάντηση

«Ἴδου δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνόν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφούς ἐπὶ τὸ αὐτό;» (Ψαλ.132,1).

Αὐτό τό τερπνόν καί ὠφέλιμον ζήσαμε οἱ παλιότεροι μαζί μέ νεώτερους οἰκοτρόφους τό Σάββατο 21η Ὀκτωβρίου, διότι ἀφ' ἑνός παρευρεθήκαμε στό Μνημόσυνο τοῦ προέδρου τῆς Ἀδελφότητος «Ἀπολύτρωσις», μακαριστοῦ Σάββα Ἐανθόπουλου, καί ἀφ' ἑτέρου ἐνημερωθήκαμε καί γνωρίσαμε ἐκ τοῦ συνεγγυς τήν πολυσχιδῇ δραστηριότητα τῶν ἀνθρώπων τῆς Ἀδελφότητος, πού ἔταξαν ὡς σκοπὸ τῆς ζωῆς των τήν προσφορά πρὸς τοὺς ἀναγκασμένους κάθε ἐποχῆς.

Μετά τό Μνημόσυνο στήν Παναγία Λαοδηγήτρια καί τά συλλυπητήρια στοὺς οἰκείους τοῦ ἐκλιπόντος οἱ οἰκότροφοι τῆς δεκαετίας τοῦ 1960 μαζί μέ νεώτερους κατευθυνθήκαμε στό γνωστὸ κτήριο Πέλοπος 7, ὅπου στά δύσκολα ἐκεῖνα χρόνια βρήκαμε στέγη, τροφή, φιλικότητα καί γενικά μία ἀνθρώπινη ζεστασιά ἀπὸ τά στελέχη πού ἀφιλοκερδῶς ὑπηρετοῦσαν στὸν χῶρο. Δέν ἦταν μόνον αὐτά πού μᾶς βοήθησαν. Ἦσαν καί ὅλα τά ἄλλα: πρωινὴ καί βραδινὴ ὁμαδικὴ προσευχή, τακτικὲς καί ἔκτακτες ὁμιλίες ἀπὸ διακεκριμένους ὁμιλητές, μελέτη τῆς ἀγίας Γραφῆς, κατηχητικά, ἱεραποστολικὲς ἐξορμήσεις κλπ.

Ἐτσι μᾶς ἔδειξαν τόν δρόμο τόν σωστό πού πήραμε καί δέν μετανιώσαμε.

Τό ἑσωτερικό τοῦ κτηρίου τίποτε δέν θύμιζε ἀπό τά παλιά. Ἡ αἴθουσα πλήρως ἀνακαινισμένη δέν ἔχει νά ζηλέψει κάτι ἀπό παρόμοιους πολυδιαφημισμένους χώρους. Ὁ ἄνω ὄροφος, ὅπου τό οἰκοτροφεῖο μας στό ὁποῖο διαμέναμε, διαμορφώθηκε σέ πολυχώρο, πού ἐξυπηρετεῖ τά θήλεα μέλη τῆς Ἀδελφότητος κάθε ἡλικίας καί, δόξα τῷ Θεῷ, εἶναι πολλά. Ἡ Ἀδελφότητα στήν ὀγδοντάχρονη περίπου διαδρομή της ἔχει νά ἐπιδείξει μία δυναμική παρουσία καί συνεισφορά στό κοινωνικό γίνεσθαι.

Ἀπό αὐτό τό οἰκοτροφεῖο πέρασαν νέοι πού διακρίθηκαν στόν στίβο τῆς ζωῆς ὡς ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς, ἰατροί, ἐκπαιδευτικοί, νομικοί, κλπ. Σημειωτέον ὅτι τό «παρών» στή συνάντηση, μεταξύ τῶν ἄλλων, ἔδωσαν καί τέσσερις πανεπιστημιακοί ὁμότιμοι καθηγητές (ἕνας τῆς Θεολογικῆς, ὁ κ. Γρηγόριος Ζιάκας καί τρεῖς τῆς Ἱατρικῆς, ὁ κ. Γεώργιος Λαγός, ὁ κ. Ἐλευθέριος Γιαννούλης καί ὁ κ. Δημήτριος Τσαντήλας). Στή συνέχεια ὁ τωρινός πρόεδρος κ. Γεώργιος Μυτιληναῖος μᾶς ὁδήγησε στό ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΕΙΟ (Δημητρούλης λεγόταν ὁ δωρητής τοῦ οἰκοπέδου, Πέλοπος 2), ὅπου μᾶς ἐνημέρωσε γιά τίς πολλές καί ποικίλες δραστηριότητες τῆς Ἀ-

δελφότητος. Θυμηθήκαμε τούς ἀπόντες, ζῶντες καί κεκοιμημένους. Μιλήσαμε γιά τά παλιά. Συγκινηθήκαμε. Χαρήκαμε. Θαυμάσαμε τό ἀποτέλεσμα τῆς προσφορᾶς, ὑλικῆς, ἠθικῆς καί πνευματικῆς ὧλων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐφαρμόζουν τό τοῦ προφήτη Ἡσαΐα: «εἰς συνάντησιν διψῶντι ὕδωρ φέρετε» (Ἠσ 21,14). Τό πενταώροφο σύγχρονο κτήριο ἐξυπηρετεῖ τίς πολλαπλές πνευματικές ἀνάγκες τῶν ἀρρένων κάθε ἡλικίας. Ὁ πέμπτος ὄροφος ἐπιστέφει καί κατά κάποιον τρόπο εὐλογεῖ μέ τό ἐκκλησάκι του τίς προσπάθειες τῶν ἀφιερωμένων προσώπων, τό ἔργο εὐαγγελισμοῦ ψυχῶν.

Ἀξίζουν θερμά συγχαρητήρια σέ ὅλους ὅσοι διαθέτουν τόν προσωπικό χρόνο τους καί ἀντιστέκονται στήν κατάρρευση τῶν ἀξιῶν καί μάλιστα τοῦ τριπτύχου ΠΑΤΡΙΔΑ - ΘΡΗΣΚΕΙΑ - ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ. Ὁλοκαρδίως ἐκφράζομε τήν εὐγνωμοσύνη μας.

Ἀξίζει πραγματικά ἕνας τέτοιος φάρος πίστεως, γνώσεως καί ἀρετῆς νά ἔχει ἀρωγούς καί συμπαραστάτες. Ὁ Κύριος ἅς εὐλογεῖ ὅλους τούς ἐργαζομένους τό ἀγαθόν, ἅς ἀναπαύει δέ τίς ψυχές τῶν κεκοιμημένων «ἐν χώρᾳ ζώντων καί μετὰ τῶν δικαίων».

Ἐμμανουήλ Ἡ. Κουτσιαύτης
τ. Σχολικός Σύμβουλος Φιλολόγων

Ὁ Χρῆστος τοῦ Χριστοῦ

Ἡ γλυκεῖα προσμονή θροنیάστηκε τίς τελευταῖες μέρες γιά τά καλά στό σπίτι καί στήν καρδιά τῆς Ἀλεξάνδρας. Ὁ Χρῆστος τῆς ἔλειπε δυόμισι μῆνες. Πρώτη φορά εἶχε νά τόν σφίξει στήν ἀγκαλιά τῆς τόσο πολύ καιρό. Πρώτη φορά κάποιο ἀπό τά παιδιά τῆς ἔφευγε μακριά.

Κοίταζε καί ξανακοίταζε τό ρολόι στόν τοῖχο. Ἀπό τή μιὰ τῆς φαινότανε πώς κόλλησαν οἱ δείκτες κι ἀπό τήν ἄλλη ἔλεγε νά εἶχε λίγο χρόνο ἀκόμα νά κάνει κι ἄλλα καλούδια γιά τόν γιό τῆς.

Ὁ Χρῆστος τῆς φοιτητής στήν Ἀθήνα! Σάν χθές τόν ἔσφιξε νεογέννητο στήν ἀγκαλιά τῆς καί γέμισε τό σπιτικό τῆς χαρά. Καί γιά τά ἄλλα δύο παιδιά τῆς χάρηκε ἡ Ἀλεξάνδρα, μά γιά τό πρῶτο τῆς πού γεννήθηκε τή μέρα τῶν Χριστουγέννων ἦταν τόσο ἡ χαρά τῆς, πού ἀψήφησε τή μεγάλη ἐπιθυμία τοῦ ἄντρα τῆς νά τόν ποῦνε Γιάννη, στόν πεθερό τῆς, καί ἐπέμενε ὅτι τό παιδί πρέπει νά τό ποῦνε Χρῆστο, ἀφοῦ γεννήθηκε τήν ἴδια μέρα μέ τόν Χριστό.

Μά κι ὁ Γιάννης μέ τή Σοφία ἐδῶ καί μέρες μόνο γιά τόν Χρῆστο μιλοῦσαν. Τούς εἶχαν ὑποσχεθεῖ μέ τόν Γιώργο τόν ἄντρα τῆς ὅτι θά πῆγαιναν ὅλοι μαζί στήν Ἀθήνα νά τόν δοῦν καί νά γνωρίσουν ἀπό κοντά καί τήν πρωτεύουσα, μά χίλιες ἀναποδιές τούς βρῆκαν καί δέν μπόρεσαν νά πραγματοποιήσουν τό ὄνειρεμένο ταξίδι.

Μία ἐβδομάδα πρίν τά Χριστούγεννα σταμάτησαν τά μαθήματα στή σχολή του καί γι' αὐτό ἐρχότανε νωρίτερα.

Τό γύρισμα τοῦ κλειδιοῦ στήν πόρτα τήν ἔκανε νά τιναχτεῖ μέ χτυποκάρδι. Ἔτρεξε ζωσμένη τήν ποδιά καί ἀνάμεσα στίς χαρούμενες φωνές τοῦ Γιάννη καί τῆς Σοφίας ξεχώρισε τήν ἀγαπημένη φωνή τοῦ πρωτογιοῦ τῆς.

- Μάνα!

Ἔε, ὅτι θά ἔκλαιγε ἀπό χαρά δέν τό σκέ-

φτηκε ἡ Ἀλεξάνδρα.

- Χρῆστο μου, παιδί μου, καλῶς ἦρθες!

Ἡ μητρική ἀγκαλιά γέμισε Χρῆστο καί μάταια ἀναζητοῦσαν οἱ ἄλλοι δύο τόν ἀδελφό.

Κάποτε τόν ἄφησε καί σάν γνήσια ἑλληνίδα μάνα μπῆκε στή δεύτερη πράξη τοῦ ἔργου.

- Πεινᾷς παιδί μου, ἔλα! Ἡμανούλα ἔφτιαξε ὅ,τι ἀγαπᾷ ἡ ψυχή σου.

- Ἔχουμε καιρό,μανούλα μου, νά χαρῶ τό ζεστό φαγητό σου, τῆς ἀπάντησε χαρούμενος ὁ Χρῆστος καθώς ἀγκάλιαζε τά δυό μικρά του ἀδέλφια.

Ἀνυπομονοῦσε ἡ Ἀλεξάνδρα νά εὐχαριστηθεῖ τό παιδί τῆς τό σπιτικό φαγητό πού στερήθηκε.

- Ἐλα, γιέ μου, σοῦ ἔφτιαξα γιουβαρλάκια πού σοῦ ἀρέσουν, τοῦ εἶπε μέ χαρά ἡ μάνα.

Ἐκεῖνος ἔγινε ξαφνικά σοβαρός καί μέ φανερό ἀγωνία τήν κοίταξε στά μάτια.

- Μάνα, θέλω νά σοῦ πῶ ὅτι νηστεύω καί ..., κόμπιασε ἡ φωνή τοῦ Χρήστου σάν εἶδε τήν ὄψη τῆς μητέρας του νά ἀλλοιώνεται.

- Νηστεύεις; κατάφερε νά ἀρθρώσει ἡ Ἀλεξάνδρα μετά τό ξάφνιασμά τῆς. Καί πού ἔμαθες ἐσύ νά νηστεύεις; Ποτέ στό σπίτι μας δέν νηστεύαμε... Κι ὅλα αὐτά πού σοῦ ἔφτιαξα; τόν ρώτησε μέ παράπονο ἔτοιμη νά βάλει τά κλάματα.

- Γιά μένα δέν τά ἔφτιαξες; τή ρώτησε ἀγκαλιάζοντάς τήν τρυφερά ὁ Χρῆστος.

- Γιά ποιόν ἄλλο; ἀπάντησε μέ πίκρα ἡ μάνα.

- Ἔε, λοιπόν, ἐγώ θά τά φάω! Θά τά βάλουμε στήν κατάψυξη καί σέ μία ἐβδομάδα θά δεῖς τί ἔχει νά γίνει. Ἄλλωστε καί τά νηστίσίμα σου πιστεύω πώς θά τά κάνεις τέλεια.

- Ὅχι, Χρῆστο, τοῦ ἀπάντησε πειστωμένη ἡ Ἀλεξάνδρα, ἔχω ἄλλα δύο παιδιά νά ταῖσω, φασόλια καί φακές δέν τρῶνε.

- Μή μοῦ στεναχωριέσαι, μαμά, ἐσύ θά μα-

γειρεύεις ό,τι μαγειρεύεις καί εγώ θά τρώω σαλάτες καί τά μεσημέρια ώς τά Χριστούγεννα θά τρώω μέ τή γιαγιά τή Σοφία πού σίγουρα νηστεύει.

Τόν κοίταξε σάν θυμωμένο παιδί ή Άλεξάνδρα καί ύστερα μπήκε στήν κουζίνα καί άρχισε νά καθαρίζει πατάτες.

Σέ λίγο τό τραπέζι ήταν έτοιμο μά ό πάγος έσβησε όλη τή χαρά της. Έβαλε γιουβαρλάκια στό μικρά καί γέμισε τό πιάτο του Χρήστου μέ πατάτες τηγανητές.

- Οί πιό νόστιμες τηγανητές πατάτες πού έφαγα ποτέ, είπε ό Χρήστος προσπαθώντας νά σπάσει τόν πάγο. Καί τά μικρά πού τσίμπησαν από τό δικό του τό πιάτο τό έπιβεβαίωσαν.

Κύλησε ή έβδομάδα δίχως νά τό καταλάβουν στό σπίτι τής Άλεξάνδρας. Πολλές φορές τής ήρθε νά τόν ρωτήσει ξανά πού έμαθε νά νηστεύει, μά δίσταζε. Ήταν τόσο καλός ό Χρήστος της, τόσο χαρούμενος πού, καί μέ τόν άντρα της πού τό συζήτησε, είπαν νά τόν αφήσουν νά τούς μιλήσει μόνος του, όταν εκείνος τό έκρινε.

Κατά ένα παράξενο τρόπο τά παιδιά ήθελαν νά τρώνε ό,τι τρώει ό Χρήστος κι έτσι στό τραπέζι από τήν έπόμενη κιόλας μέρα δέν στρώθηκαν δύο ειδών φαγητά.

Παραμονή Χριστουγέννων μά κανείς δέν βγήκε από τό σπίτι. Ό Χρήστος ζήτησε νά περάσουν τή νύχτα αυτή οικογενειακά. Ούτε ό μπαμπάς πήγε στό καφεείο, καί ή Άλεξάνδρα στό βάθος χαιρότανε μέ τίς «ιδιοτροπίες» του γιου της.

- Θυμάστε μία έβδομάδα όλόκληρη πού δέν μέ βρίσκατε πουθενά στό τηλέφωνο; τούς ρώτησε κάποια στιγμή ό Χρήστος.

- Τότε πού μάς τήν έσκασες καί έμεινες μέ

κάτι φίλους σου σέ ένα μέρος πού δέν έπιανε τό κινητό..., είπε τονίζοντας μία μία τίς λέξεις ή Σοφία.

- Ναί, τότε! Μόνο πού τό μέρος αυτό ήταν τό νοσοκομείο, είπε χαμηλώνοντας τό κεφάλι ό Χρήστος. Κι οί φίλοι μου είναι μία ομάδα φοιτητών πού έχουν σχέση μέ τήν Έκκλησία. Μέ βρήκανε λιπόθυμο από τήν άρρώστια καί τόν ψηλό πυρετό στό σκαλοπάτια τής σχολής. Μέ πήγαν στό νοσοκομείο καί μία όλόκληρη έβδομάδα δέν τό κούνησαν από κοντά μου. Γίνανε οί φίλοι μου. Θαύμασα τόν τρόπο τής ζωής τους, ζήλεψα τήν πίστη τους. Σάν μπήκε ή νηστεία τών Χριστουγέννων νήστεψα μαζί τους... Ήταν ή πρώτη φορά πού νήστευα στή ζωή μου, μά δέν δυσκολεύτηκα καθόλου...

- Δέν μάς είπες ότι άρρώστησες, γιέ μου, είπε συγκινημένος ό πατέρας.

- Μία πνευμονία πού πέρασε... Δέν ήθελα νά άνησυχήσετε. Γι' αυτό σάς παρακαλώ, σάς τό ζητώ, αύριο πού είναι Χριστούγεννα νά πάμε όλοι μαζί στήν έκκλησία νά εύχαριστήσουμε τόν Θεό.

- Ούτε καί έμεις δυσκολευτήκαμε πού νηστεψαμε μία βδομάδα, είπε ό Γιάννης.

- Θα πάμε, Χρήστο μου, είπε δακρυσμένη ή Άλεξάνδρα. Αυτή ή μέρα είναι δική σου καί του Χριστού! Συγχώρεσε τή μανούλα πού δέν σου τό έμαθε αυτή! Ό Χριστός, παιδί μου, πού σ' έταξα σ' Αυτόν, βρήκε τρόπο νά σέ κάνει δικό Του. Αύριο γιά πρώτη φορά θά σάς γιορτάσουμε μαζί!

- Μάνα, τό άγαπημένο μου φαγητό, γιουβαρλάκια έ; είπε άγκαλιάζοντάς την καί όλη ή ζεστασιά τών Χριστουγέννων κάθισε στό τραπέζι τους...

Έλένη Βασιλείου

Συζητώντας τὰ γεγονότα...

Δέν βολεύει

«Οἱ χριστιανοί στήν Εὐρώπη δέν θά πρέπει νά νιώθουν ἄβολα γιά τήν πίστη τους καί τίς παραδόσεις τους», τόνισε θαρρετά ἡ πρωθυπουργός τῆς Πολωνίας σέ ἐπίσημη ὁμιλία της, ἀπευθύνοντας μομφή στήν Εὐρωπαϊκή Ἑνωση. Μᾶλλον ὅμως δέν εἶναι οἱ χριστιανοί πού νιώθουν ἄβολα γιά τήν πίστη τους. Ὁ Κύριος τό εἶπε στούς δικούς του: «Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν καί ὑμᾶς διώξουσιν» (Ἰω 15,20). Αὐτοί πού δέν νιώθουν καθόλου βολικά μέ τήν πίστη τοῦ Χριστοῦ εἶναι «οἱ τὰ φαῦλα πράσσοντες». Κι αὐτό, γιατί ὁ Χριστός καί ἡ διδασκαλία του εἶναι φῶς καί φανερώνει κάθε πονηρία καί βρομιά. Δυστυχῶς ἡ σημερινή Εὐρώπη ἔχει πλεόνασμα καί ἀπό τά δύο, γι' αὐτό «ἡγάπησε μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς»· δέν τή βολεύει ὁ Χριστός!

Δεῖγμα υγείας

Δημοσκόπηση πού ἔγινε σχετικά μέ τήν ἀλλαγὴ φύλου στά 15, ἔδειξε ὅτι τό 71,1 τῶν πολιτῶν τῆς χώρας μας εἶναι ἀρνητικό. Αὐτό σημαίνει ὅτι οἱ 148 βουλευτές πού ὑπερψήφισαν τό νομοσχέδιο δέν ἐκφράζουν τήν πλειοψηφία τοῦ λαοῦ, ἀλλά τήν προσωπική τους θέση ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Πῶς ὅμως λέγεται τό πολίτευμα ἐκεῖνο πού ἡ ἀποψη καί ἡ θέληση τοῦ λαοῦ δέν λαμβάνεται καθόλου ὑπ' ὄψιν, καί μάλιστα σέ θέματα μείζονος ση-

μασίας; Καί πῶς μπορεῖ νά χαρακτηριστοῦν οἱ ἔχοντες ἐξουσία νά νομοθετοῦν, ὅταν δέν προβληματίζονται κἂν ἀπό τή γνωμοδότηση τῶν εἰδικῶν ψυχιάτρων καί παιδοψυχιάτρων; Στό καλάθι τῶν ἀχρήστων πιθανόν κατέληξε ἡ ἐμπεριστατωμένη ἔκθεση τῆς Παιδοψυχιατρικῆς Ἑταιρείας Ἑλλάδος - Ἑνώσης Ψυχιάτρων Παιδιῶν καί Ἐφήβων, πού κρούουν τόν κώδωνα τοῦ κινδύνου γιά τήν ψυχική υγεία τῶν 15χρονων (βλ. prothema.gr).

Ἐκτός ὅμως ἀπό τήν ἀπογοητευτική αὐτή ὀπτική ὑπάρχει καί ἓνα ἐνθαρρυντικό συμπέρασμα: Τό ὑψηλό ποσοστό ἀρνήσεως στό συγκεκριμένο θέμα εἶναι «δεῖγμα ψυχικῆς υγείας» τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

«Ἀλλεργία» στίς ἐθνικές ἐπετείους;

Ἀλγεινὴ ἐντύπωση προκάλεσε ἓνα ἀπρόσμενο γεγονός παραμονές τῆς 28ης Ὀκτωβρίου. Μέ μία λιτὴ ἐγκύκλιο ἀποφασίστηκε ὅτι δέν θά ἐορταστεῖ ἡ ἐπέτειος στό Ὑπουργεῖο Παιδείας λόγω πένθους γιά τόν θάνατο τοῦ Γενικοῦ Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου. Εἶναι βέβαια αὐτονόητο ὅτι μία ἐθνικὴ ἐπέτειος δέν εἶναι ἓνα ἀπλό ἐορταστικό γεγονός, ἀλλά μία ἡμέρα μνήμης καί περισυλλογῆς καί σέ καμία περίπτωση δέν εἶναι ἀσύμβατη μέ τό πένθος γιά κάποιον. Μάλιστα, ὁ Γενικός

Συζητώντας τὰ γεγονότα...

Γραμματέας είχε αναπαυθεί δεκαέξι ολόκληρες μέρες πρίν, γεγονός που έπιβεβαιώνει τήν ύπόνοια ότι ή επίκληση του πένθους τελικά δέν ήταν τίποτε άλλο από μία φθηνή δικαιολογία για τή ματαίωση του έορτασμού τής έπετείου. Φαίνεται δυστυχώς ότι οί έθνικές έπέτειοι καί μάλιστα αύτή τής 28ης Όκτωβρίου, που μās θυμίζει τό περήφανο ΟΧΙ τών προγόνων μας, προκαλούν «άλλεργία» σ' αυτούς που έχουν αναλάβει τίς τύχες τής πολύπαθης παιδείας στή χώρα μας...

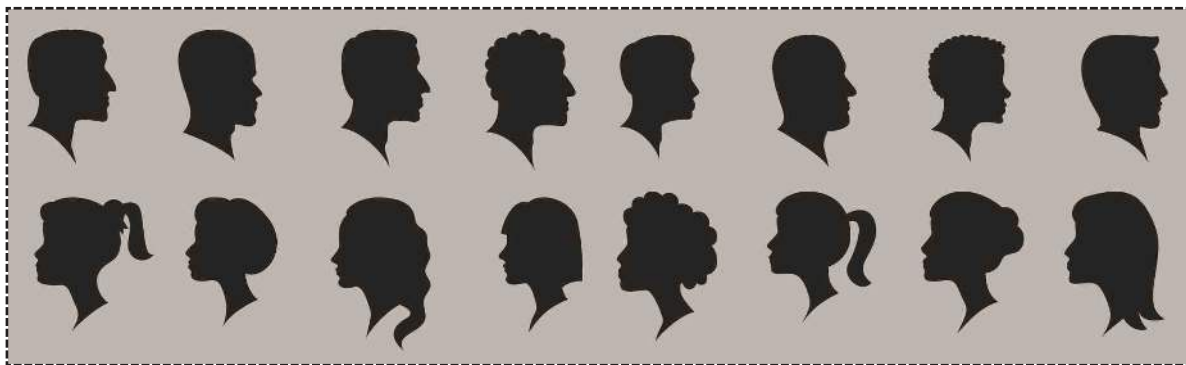
Άγάπη για τή σημαία...

Εύτυχώς όμως φαίνεται ότι αύτή ή έλλειψη τιμής για τήν πατρίδα δέν βρίσκει εύήκοα ώτα ανάμεσα στή νεολαία τής πατρίδας μας. Έτσι, τήν παραμονή τής 28ης Όκτωβρίου ένας μαθητής, μέλος του δεκαπενταμελοϋς συμβουλίου, ύψωσε στό Λύκειο του Γαζίου Έρακλείου τήν έλληνική σημαία δένοντάς την σ' ένα στύλο φωτισμού γιατί, παρά τίς διαμαρτυρίες τών μαθητών, τό σχολείο τά τελευταία τέσσερα χρόνια δέν είχε σημαία. Για τήν πράξη του αύτή τιμωρήθηκε μέ άποβολή, καθώς θεωρήθηκε ότι κινδύνευσε ή σωματική του άκεραιότητα. Λίγες μέρες άργότερα οί συμμαθητές του διαμαρτυρήθηκαν γι' αυτό τό γεγονός μ' έναν πρωτότυπο τρόπο: Άντί νά κάνουν κατάληψη ή άποχή, όπως συνηθίζεται σέ τέτοιες πε-

ριπτώσεις, κράτησαν ό καθένας μία μικρή σημαία, ενώ κρέμασαν καί δέκα μεγάλες σέ διάφορα σημεία. Στή συνέχεια έψαλαν όλοι μαζί τόν Έθνικό Όγμνο. Κάτι τέτοιες ενέργειες μās δείχνουν ότι ή έλπίδα δέν χάθηκε ακόμη... Μπράβο στά παιδιά!

Παράδειγμα προς μίμηση

Τό μικρό χωριό στά Τζουμέρκα έχει μόνο τρείς μαθητές στό Δημοτικό, οί όποιοι για πολύ καιρό τώρα περιμένουν έναν αναπληρωτή δάσκαλο για νά συνεχίσουν τά μαθήματά τους. Όμως ή γραφειοκρατία, ή κωλυσιεργία, ίσως καί ή γνωστή άδιαφορία τών έκάστοτε κυβερνήσεων για τήν έπαρχία, δέν έχουν αναπληρώσει τό κενό. Γι' αυτό ή Έκκλησία, που σάν μάνα νοιάζεται καί για τούς έλάχιστους, κάλυψε καί πάλι τό κενό τής πολιτείας. Ό ιερέας του χωριού μαζεύει τούς τρείς μαθητές κάθε πρωί στό σχολείο τους καί τούς άπασχολεί για νά μή χάσουν τήν έπαφή μέ τό σχολικό περιβάλλον καί τά γράμματα. Δέν ύποκαθιστά βέβαια τόν δάσκαλο αλλά ανάλογα μέ τίς δυνατότητές του κάνει ό,τι καλύτερο για τά παιδιά. Καί μόνο τό ένδιαφέρον καί ή έθελοντική αυτοπροσφορά του είναι ένα μάθημα άνιδιοτέλειας για τά παιδιά, ένα παράδειγμα προς μίμηση για όλους.

Καί νέα χείρων «ὕβρις»!

«Νά δοῦμε ἀκόμα ποῦ θά φτάσουμε! Δέν ἀφήσαμε βρωμιά, δέν ἀφήσαμε σιχαμένη πράξη πού νά μὴν τὴν κάνουμε, δέν ἀφήσαμε πονηρό διαλογισμό πού νά μὴν τόν ποῦμε ἢ νά μὴν τόν γράψουμε μέ τὴ μεγαλύτερη ἀδιαντροπιά. Ξεχαλινωθήκαμε πιά ὁλότελα. Γινήκαμε ἓνα τρελλό κοπάδι, πού μᾶς σαλαγᾷ ὁ διάβολος μέ μιά βουκέντρα κι ἐμεῖς τρέχουμε λαχανιασμένοι... », ἔγραφε πρὶν ἀπὸ μερικά χρόνια ὁ Φώτης Κόντογλου.

Ἀλήθεια, μποροῦσε κανεὶς νά φανταστεῖ ὅτι θά φτάναμε τόσο σύντομα σέ τέτοιο σημεῖο παρακμῆς καὶ ἀπόπτωσης! Μὲ νόμο τοῦ κράτους ἀλλάζει κανεὶς φύλο μέ μιά ἀπλή αἴτηση, μέσα σέ λίγα λεπτά! Τὴν ἀλλαγὴ αὐτὴ μάλιστα μποροῦν νά τὴν ἐπιχειρήσουν ἀκόμη καὶ δεκαπεντάχρονοι ἔφηβοι! Ἐπιπλέον, ἔχει κανεὶς τὴ δυνατότητα νά ἀλλάξει φύλο ὅχι μόνο μιά φορά. Ἄν μετὰ ἀπὸ κάποιο χρονικό διάστημα τό μετανιώσει, μπορεῖ καὶ πάλι νά ἀλλάξει μέ τὴν ἴδια συνοπτικὴ διαδικασία! Ἔτσι, πλέον δημιουργεῖται ἀναστατάωση καὶ σύγχυση μέ τὴν τόσο ἐπιπόλαιη θεσμοθέτηση νόμου, ὁ ὁποῖος ἀντιβαίνει πρὸς τὴ φυσιολογία, τὴν ὀντολογία καὶ τὴ βιολογία τοῦ ἀνθρώπου

καὶ ὀδηγεῖ στὴν ὁμοφυλοφιλία.

Ἀνατρέχοντας στὴν ἀγία Γραφή, ἀπὸ τὸ πρῶτο κιόλας κεφάλαιο τῆς Γενέσεως πληροφοροῦμαστε ὅτι ὁ Θεός, πού «ἐποίησε» τὰ πάντα «καλὰ λίαν», «ἐποίησε» τὴν κορωνίδα τῆς δημιουργίας «τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ...» (1,31). Τὸν ἔπλασε μέ ἰδιαίτερο τρόπο καὶ τόν προίκισε μέ χαρίσματα καὶ δυνατότητες πού, ἐάν τίς ἀξιοποιήσει σωστά, μπορεῖ νά φτάσει στὴν κατὰ χάρι θέωση. Ὁ ἄνθρωπος πλάστηκε, ὡς «ἄρσεν καὶ θῆλυ» (Γέ 1,26), μέ σκοπὸ νά γίνεи συνδημιουργὸς τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ὁ πανάγαθος Κύριός μας ἐξασφάλισε μιά ἀρμονικὴ κοινωνία μέ ψυχικὰ ἰσορροπημένους καὶ εὐτυχισμένους ἀνθρώπους. Τώρα, ὅμως, τό ψηφισθὲν νομοθέτημα καταστρατηγεῖ τὸν νόμο τοῦ Θεοῦ, ἀναιρεῖ τὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ πλήττει εὐθέως αὐτὸ τό κύτταρο τῆς κοινωνίας, τὴν οἰκογένεια, τὴν ὁποία καὶ ὑπονομεύει.

Δυστυχῶς, οἱ ὀρισθέντες ἀπὸ τὸν λαὸ γιὰ τὴν εὐημερία τοῦ τόπου ταγοὶ μας -ἀντὶ νά σκύψουν μέ ὑπευθυνότητα καὶ νά ἐπιλύσουν τὰ οὐσιαστικὰ προβλήματα τοῦ τόπου μας- ψήφισαν, χωρὶς νά λάβουν ὑπ' ὄψη τους ὅτι ἓνα τέτοιο νομο-

θέτημα μπορεί να λειτουργήσει προτρεπτικά, καθώς πολλοί έφηβοι έχουν γενικά χαμηλή αυτοεκτίμηση και βρίσκονται στην περίοδο των έσωτερικών αναζητήσεων και ανακατατάξεων. Ούτε υπολόγισαν τις σοβαρές επιπτώσεις στην ψυχολογία και στην αγωγή των παιδιών, τά όποια θά βιώνουν τή σύγχυση φύλου, όταν τά ίδια θά έπιχειρούν τήν άλλαγή ή «διόρθωση» φύλου· και όταν άργότερα γίνουν γονείς, θά μεταδίδουν στά παιδιά τους τήν ίδια σύγχυση φύλου. Τώρα πιά μέσα σέ αυτό τό άφυλο τοπίο, πού δημιούργησαν οί έθνοπατέρες, τή σκυτάλη των συζητήσεων παίρνει ή «διαγραφή φύλου»!

Εύλογα άναρωτιέται κανείς: Πώς μπορεί νά διασφαλισθεί ή ψυχική υγεία του άλλάζοντος φύλο, τή στιγμή πού καταργείται ή ιατρική γνωμάτευση και άρκεϊ μία «άπλή δήλωση»; Τά τόσα περιστατικά δυστυχισμένων υπάρξεων πού αυτοκτόνησαν μετά τήν άλλαγή φύλου δέν προβληματίζουν κανέναν;

Άξιο άπορίας, έπίσης, εΐναι τό γεγονός ότι άγνοήθηκε ή φωνή τής Έκκλησίας, ή όποια μέ άνακοίνωσή της έπισημανε πρίν τήν ψήφιση του νομοσχεδίου σέ όλους τούς βουλευτές: «Τό φύλο στόν άνθρωπο άποτελεϊ ιερή παρακαταθήκη και ύπηρετεϊ στή βάση τής ψυχοσωματικής συμπληρωματικότητας τό μυστήριο τής ζωής και τής αγάπης. Ύπό τήν έννοια αυτήν, δέν εΐναι επιλέξιμο, αλλά ως δώρο άποτελεϊ θεϊο χάρισμα στόν άνθρωπο πού πρέπει αυτός νά άξιοποιήσκει για τόν άγιασμό του... Τό προτεινόμενο Νομοσχέδιο προκαλεϊ τό άίσθημα τής κοινωνίας, τορπιλίζει τόν ιερό θεσμό τής οικογένειας, έρχεται σέ αντίθεση μέ τά χρηστά ήθη και τήν κοινή λογική και κυρίως καταστρέφει τόν άνθρωπο. Αντί νά

λιγοστεύει τή σύγχυση και τίς ψυχικές διαταραχές, θά τίς αύξήσει και θά δώσει διαστάσεις επικίνδунου κοινωνικού φαινομένου. Ίδίως όταν έπεκτείνει τίς δυνατότητές του και μεταξύ των μαθητών, δημιουργεί έκρηκτική κατάσταση και στά σχολεία». Και τό Άγιο Όρος μέ άνακοίνωσή του υπογράμμισε ότι καταστρατηγείται «άπροκαλύπτως εις τήν Όρθόδοξον Πατρίδα μας ό νόμος του Θεού».

Άλλά και ή Παιδοψυχιατρική Έταιρεία Ελλάδος - Ένωση Ψυχιάτρων Παιδιών και Έφήβων γνωμοδότησε: «Θεωρούμε καθήκον μας νά έκφράσουμε τήν αντίθεσή μας για τήν επέκταση τής δυνατότητας άλλαγής φύλου σέ άτομα αυτής τής ηλικίας (15 μέχρι τήν ένηλικίωση), ηλικία ή όποια χαρακτηρίζεται από ρευστότητα τής διαμορφούμενης ταυτότητας φύλου, καθώς και τίς άνησυχίες μας ότι ή έμπλοκή των έν λόγω νέων στή διαδικασία θά έπιβαρύνει παρά θά βελτιώσει τήν ψυχική άποκατάσταση... Η σύγχρονη ιατρική βιβλιογραφία έπισημαίνει ύψηλότερη ψυχοπαθολογία σέ άτομα μέ “Δυσφορία Φύλου” σέ σχέση μέ τό γενικό πληθυσμό». Προσθέτει άκόμη ότι «παρατηρείται ύψηλή συννοσηρότητα κατάθλιψης και αυτοκτονικότητας, πού δέν υποχωρεί μέ ιατρικές διαδικασίες άλλαγής φύλου, και δυσφορία πού παραμένει, παρά τυχόν έπιτυχείς κοινωνικές μεταβάσεις».

Ο καθηγητής τής Ιατρικής κ. Σταύρος Μπαλογιάννης έπιβεβαιώνει: «Οί δομικές διαφορές στόν άνδρικό και γυναικεϊο όργανισμό, άν παραβιαστούν, οδηγούν σέ σοβαρές ψυχοσωματικές διαταραχές και ειδικά στήν παιδική ηλικία».

Αναμφισβήτητα, άποτελεϊ παραλογισμό και παραφροσύνη, αλλά και πρωτοφανή «ύβριν» κατά του άγίου Τριαδικού

Θεοῦ, νά ἔχει τήν ἀξίωση ὁ ἄνθρωπος νά ὑπερβαίνει τά ὅρια τῆς πεπερασμένης φύσεώς του. Ἀνελέτη ἀναμένεται ἡ «ἄτη». «Στῶμεν καλῶς», ἀδελφοί! Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ προειδοποιεῖ: «Πρὸ συντριβῆς ἡγεῖται ὕβρις, πρὸ δὲ πτώματος κακοφροσύνη» (Πα 16,18).

Ποῦ, λοιπόν, πᾶμε; Ὁδεύουμε ὀλοταχῶς πρὸς τήν αὐτοκαταστροφή μας, ὅπως συνέβη μέ τά Σόδομα καί τά Γόμορα στήν Παλαιά Διαθήκη; Τελικά, στήν πατρίδα μας, πού κάθε γωνιά της εἶναι ποτισμένη καί μυρωμένη μέ ἅγια αἵματα ἡρώων καί μαρτύρων, δέν θά πρέπει νά μείνει τίποτε ὀρθιο; Τά πάντα πρέπει νά γκρεμιστοῦν στό ὄνομα τοῦ «ἐκσυγχρονισμοῦ» καί τῆς δῆθεν προόδου; Θά πρέπει νά ἱσοπεδωθεῖ καί νά ἀφανιστεῖ ἀκόμη καί αὐτό τό ἀνθρώπινο πρόσωπο ὡς «εἰκόνα τοῦ Θεοῦ»; Εἶναι φοβερό! Ἡ Ἑλλάδα χάνεται, ἀργοπεθαίνει! Ἡ ἔνδοξη πατρίδα μας σβήνει μέ τήν εὐθύνη καί ἀνοχή ὅλων μας!

Ἄς μὴν αὐταπατόμαστε! Κανείς μας δέν μπορεῖ νά κοροϊδεύει οὔτε τή συνείδησή του οὔτε τόν Θεό! «Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται» (Γα 6,7). Καιρός νά μετανοήσουμε ὅλοι! Διαφορετικά ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἀποκαλύπτει: «τοῖς δὲ δειλοῖς καί ἀπίστοις καί ἐβδελυγμένοις καί φονεῦσιν καί πόρνοις καί φαρμακοῖς καί εἰδωλολάτραις καί πᾶσιν τοῖς ψευδέσιν τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ ἐν πυρὶ καί θείῳ, ὃ ἐστὶν ὁ θάνατος ὁ δεῦτερος» (Ἀπ 21,8).

Εὐδοξία Αὐγουστίνου

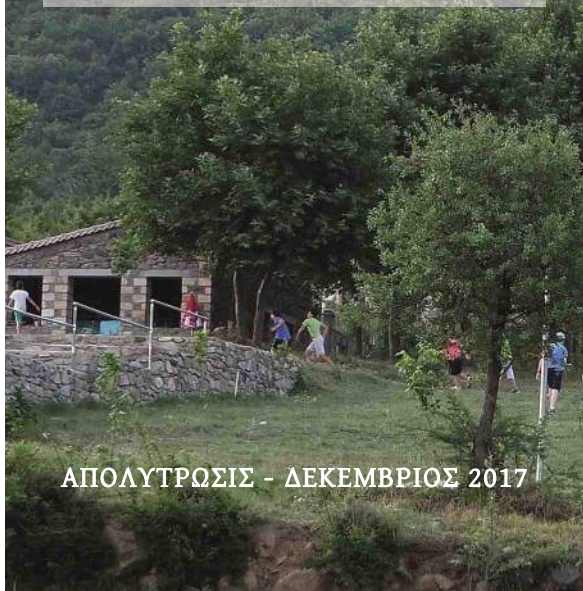
Κατασκήνωση, εἶσαι ἅγιος σταθμός...

Πολλά παιδιά καί νέοι χάρηκαν καί ὠφελήθηκαν καί τό φετινό καλοκαίρι στίς κατασκηνώσεις πού λειτουργοῦν στίς ἐγκαταστάσεις τῆς Ἀδελφότητός μας στήν Καστανοῦσα Σερρών. Γιά τό ἐπόμενο καλοκαίρι μποροῦν νά φιλοξενηθοῦν περισσότεροι, ἀν... ἐτοιμαστεῖ ἀκόμη μία σκηνή. Ἄς βοηθήσουμε, ὅπως μπορεῖ ὁ καθένας μας. Ἀξίζει!

Πληροφορίες στό τηλέφωνο:
2310 270630

Ἀρ. λογαριασμοῦ
ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ:
6074-010184-792
Ο.Χ.Α. ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ.

Γιά τοὺς συνδρομητές
τοῦ ἐξωτερικοῦ, IBAN:
GR50 0171 0740 0060
7401 0184 792

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΜΟΥ ΒΒ΄ (2017)

Α΄. ΑΠΟΛΥΤΩΤΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ

‘Η πυξίδα μας, σ. 3 - Λατρεία καί άντιλογία, σ. 35 - Μέχρι τέλους!, σ. 67 - Προοίμιο χαράς, σ. 99 - Ευσέβεια καί δικαιοσύνη, σ. 131 - Διαχειριστές τής Δωρεάς, σ. 163 - Φροντίδα ιερή, σ. 195 - Τό μειδιάμα, σ. 235 - Κοινωνική καί πνευματική πρόνοια, σ. 267 - ‘Ο «άχειρότμητος λίθος», σ. 299.

Β΄. ΚΥΡΙΑ ΑΡΘΡΑ

Δάκας Άλ. Εύ.: ‘Ο μεγαλύτερος προφήτης, σ. 4 - ‘Ο έσχατος έχθρος μας, σ. 36 - «Χαίρε, δι’ ής ή χαρά έκλάμψει...», σ. 68 - ‘Η ανάσταση του Χριστού στό σχέδιο τής θείας οικονομίας, σ. 100 - ‘Η εύλογία του πόνου, σ. 132 - ‘Η αποστολή τής Έκκλησίας, σ. 164 - «Ζή Κύριος»!, σ. 196 - Περί φιλοπατρίας, σ. 236 - ‘Ο κίνδυνος τής έκκομίκευσης, σ. 268 - Πώς γιορτάζουμε; σ. 300.

Γ΄. ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ Π. ΔΙΑΘΗΚΗ

Σάκκος Ν. Στ.: Ψαλμός 129ος (Α΄), σ. 8 - (Β΄), σ. 40 - Ψαλμός 130ος, σ. 104 - Ψαλμός 131ος (Α΄), σ. 136 - (Β΄), σ. 166 - (Γ΄), σ. 200 - Ψαλμός 132ος, σ. 240 - Ψαλμός 133ος, σ. 272.

Δ΄. ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΜΒΩΝΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Σάκκος Ν. Στ.: Λκ 2,21΄ Μθ 4,16.17, σ. 16 - Λκ 17,14΄ Λκ 19,10΄ Μθ 15,26, σ. 17 - Λκ 18,10΄ Λκ 15,22΄ Μθ 25,41, σ. 48 - Μθ 6,18, σ. 49 - ‘Ιω 1,50΄ Μρ 2,10, σ. 80 - Μρ 8,34΄ Μρ 9,29, σ. 81 - Μρ 10,38΄ ‘Ιω 12,10-11΄ ‘Ιω 1,11, σ. 112 - ‘Ιω 20,31΄ Μρ 16,1, σ. 113 - ‘Ιω 5,7΄ ‘Ιω 4,6, σ. 144 - ‘Ιω 9,37΄ ‘Ιω 17,10, σ. 145 - ‘Ιω 7,38΄ Μθ 10,33, σ. 176 - Μθ 4,20΄ Μθ 6,33, σ. 177 - Μθ 21,41΄ ‘Ιω 3,14, σ. 208 - Μθ 16,24΄ Λκ 5,8, σ. 209 - Λκ 6,36΄ Λκ 7,13΄ Λκ 8,11, σ. 248 - Λκ 8,29΄ Λκ 8,52, σ. 249 -

Λκ 16,30΄ Λκ 10,31-32, σ. 280 - Λκ 12,20΄ Λκ 18,23, σ. 281 - Λκ 18,43΄ Λκ 13,15΄ Λκ 14,18, σ. 312 - Μθ 1,18΄ Μρ 1,3, σ. 313.

Ε΄. ΠΑΤΕΡΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Κάρπου Ά.: ‘Η ζωή μας... κατά τόν Άγιο Χρυσόστομο, σ. 6 - ‘Η μετάνοια κατά τόν Άγιο Γρηγόριο τόν Θεολόγο, σ. 70 -

Πορφυρίου Καυσοκαλυβίτου: Τό παιδί θέλει κοντά του ανθρώπους θερμής προσευχής, σ. 55.

— Άπό τήν παιδαγωγική σοφία του Άγίου Χρυσοστόμου, σ. 285.

ΣΤ΄. ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ

Γρηγόριος: ‘Ο Άγιος νεομάρτυς Γεώργιος ό Κύπριος, σ. 114.

‘Ιχνηλάτης: Καρτερόψυχος, σ. 11 - ‘Ο φωτιστής τής Άλάσκας, σ. 74 - Τά πρώτα μύρα στή μυροβόλο Χίο, σ. 134 - ‘Υπέρ τής Άληθείας, σ. 270.

Ούρανοδρόμος: Στόλισμα τής Έκκλησίας, σ. 38 - Μέ κλήρο του Χριστού τόν Σταυρό, σ. 170 - Νά του μοιάσω θέλω!, σ. 238.

Ζ΄. ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΜΗΗΜΕΣ

Αύγουστίνου Εύδ.: Άννα Μελά-Παπαδοπούλου, ή μάνα του στρατιώτη, σ. 50.

Έλληνίς: ‘Η άνυπόταχτη Σπαρτιάτισσα, σ. 76 - Πρωτομάρτυρες τής άγχόνης, σ. 148.

Κάρπου Ά.: Γρηγόριος Ε΄, σ. 106.

Μητσόπουλος Παν.: Θεσσαλονίκη - Se-lanik, σ. 243.

Τσιραμπίδου Άγγ.: Εύγνωμοσύνη: ένα χρέος πού δέν σβήνει..., σ. 25 - ‘Η προσφυγομένα Παναγιά, σ. 286 - Ποιός ήταν ό πρωταγωνιστής στή ναυμαχία τής ‘Ελλης;, σ. 306.

Η΄. ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΣ

Άρχιμ. Μπέκος Διον.: ‘Η στοργή καί ή αγάπη, σ. 43 - ‘Ο φόβος τής ήττας καί τής άποτυχίας, σ. 180.

Σάκκος Ν. Στ.: Δόξα έν ύψίστοις Θεω καί έπί γής ειρήνη, έν άνθρωποις ευδοκία, σ. 304.

Θ'. ΣΥΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Στήν 'Ελλάδα τής κρίσης - Πάει πολύ - 'Ελληνικά στη Ρωσία!, σ. 30 - Ποιός τά ύπολογίζει; - Τό μεγάλο τής αγάπης!, σ. 31 - Εϋζωνες εϋέλπιδες - Ματωμένη (πρωτο)χροσιά, σ. 62 - 'Εξελίζεις στο Κυπριακό - 'Ωρα κρίσης για τήν Παιδεία, σ. 63 - Οί χριστιανοί «στά λιοντάρια» καί σήμερα - 'Ελπίδες καί κίνδυνοι - Πρωτοπόρος, σ. 94 - Τεχνητή νοημοσύνη: άπειλή ή εϋκαιρία; - 'Αναγνωστήριο για παιδιά, σ. 95 - Τό «Τάμα τοῦ 'Εθνους» ... καί τό τζαμί στο Βοτανικό - 'Η 'Ενωση 'Αθέων στο... Πανεπιστήμιο, σ. 126 - Τό ... «Πολύχρωμο Σχολείο» - Πρώτη θέση..., σ. 127 - 'Απορίες καί έρωτήματα - Συγκρίσεις καί διακρίσεις - Μία... χαμένη επένδυση; σ. 158 - 'Ελληνικό φιλότιμο - Πολυέξοδη ή διατροφή τής κρίσης..., 159 - Σοκαριστική άποψη - Ράπισμα για τόν φεμινισμό, σ. 190 - Μήνυμα ελήφθη; - 'Εστιάτοριο για άστέγους, σ. 191 - 'Εχθροί καί φίλοι - Χαίρε, ω χαίρε, λευτεριά! - 'Όσο εἶναι καιρός! σ. 216 - Τί θα πεί «αγάπη»! - Δίκτυα ή δίχτυα; σ. 217 - Μορφώνει καί γιατρεύει - Συνεργασίες καί... βραβεῖα! - Ζητοῦν πολλά; σ. 262 - Μά τόσο δειλοί! - Τό έρώτημα!, σ. 263 - Μποῦκοτάζ στα αὐτονόητα - Ποιός άπονέμει τό δίκαιο; - Χριστός, ό αἰε διωκόμενος!, σ. 294 - Νέο παιδομάζωμα;... - 'Η φιλία μέσω facebook βλέπει σοβαρά τήν υγεία!, σ. 295 - Δέν βολεύει - Δείγμα υγείας - «'Αλλεργία» στίς έθνικές έπετεῖους; σ. 320 - 'Αγάπη για τή σημαία... - Παράδειγμα προς μίμηση, σ. 321.

Ι'. ΣΧΟΛΙΟ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Αύγουστίνου Εϋδ.: Τά θρησκευτικά σέ νεοβουδιστικά πλοκάμια, σ. 22 - 'Από τά πρώτα Συντάγματα στίς σημερινές «άσυνταξίες», σ. 91 - Προφητεῖες καί ψευδοπροφητεῖες, σ. 124 - 'Όχι στα τηλεοπτικά σκουπίδια, σ. 156 - Θανάσιμο διαδικτυακό παιχνίδι, σ. 188 - 'Υποβάθμιση βαθμῶν καί άποϊεροποίηση ιερῶν, σ. 256 - Προβληματισμοί για τά νέα σχολικά Θρησκευτικά, σ. 282 - Καί νέα χείρων «ϋβρις»!, σ. 322.
Μητσόπουλος Παν.: «Καινούρια» 'Ιστορία..., σ. 214.

Παπαδημητρίου 'Απ.: 'Αποκρία καί άποκριάτικα δρώμενα, σ. 60.

ΙΑ'. ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ

Γκάτζιος 'Αστ. 'Αθαν.: 'Όταν τά παιδιά δαγκώνουν, σ. 18.

ΙΒ. ΣΚΗΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΑΞΗ ΜΟΥ

Μ.Ε.Χ.: «Σκοτώσαμε» τά τρία Π..., σ. 78 - Για τή φανέλα, σ. 172 - «'Απ' τά κόκκαλα βγαλμένη τῶν 'Ελλήνων τά ιερά», σ. 314.

Μία καθηγήτρια τής Α' Γυμνασίου: Τά πρωτάκια, σ. 284.

ΙΓ'. ΑΛΗΘΙΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Β.Α.: Αὔρα οὐρανοῦ, σ. 52.

Γ.Μ.: «Σταυρός, πιστῶν διάσωσμα», σ. 206.

Χ.Δ.Μ.: Τελικά..., σ. 311.

ΙΔ'. ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΗ ΖΩΗ

Δια-κριτικός: 'Όχι άπλῶς «κολλημένοι»..., σ. 44 - «Τοῦ γάρ Θεοῦ εἰμι ἐγώ», σ. 116 - Δολιοφθορά, σ. 150 - Σφραγίδα βασιλική, σ. 178.

ΙΕ'. ΕΙΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

πρωτοπρ. Καραγιάννης Παναγιώτης: Πρωτοπρ. 'Αθανάσιος Μπελαντώνας, σ. 120.

πρεσβ. Κόνιας Μιχαήλ: 'Επικήδειος λόγος για τόν Σάββα Ξανθόπουλο, σ. 277.

Παπαρνάκης 'Αθανάσιος: Καλό ταξίδι, πρόεδρε!, σ. 274.

ΙΣΤ'. ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Βασιλείου 'Ελ.: «Τοῖς αγαπῶσι τόν Θεόν», σ. 56 - 'Ο Γιάννος ό 'Αγρίμης, σ. 87 - Πρωταπριλιά!, σ. 122 - 'Ενα κλωνάρι άγριαχλαδιάς, σ. 154 - 'Ο φλοῖσβος τής καρδιάς, σ. 183 - «Δοτὸς τῷ Κυρίῳ», σ. 212 - 'Ο Θεός άργεῖ μά δέν λησμονεῖ!, σ. 254 - Θεός ή τύχη; σ. 290 - 'Ο Χρῆστος τοῦ Χριστοῦ, σ. 318.

'Ηλιοπούλου Π. Καίτη: Γλυκειά «έκδίκηση», σ. 26.

ΙΖ'. ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Δαμιανίδου Δ.: 'Απτερη νιότη, σ. 175.

'Ιεσσαί-Κασιμάτη Ν.: Διπλή 'Ανάσταση, σ. 109.

'Ιωάννης: Μάνα μου, Παρθένε!..., σ. 198.

Νικολαΐδης 'Α. 'Ι.: Λεύτεροι, σ. 45 - Δέηση, σ. 305.

Πάσχος Β. Π.: Τό κομποσκοίνι, σ. 152.

Πατσώνης 'Ιωάννης: 'Η κλήση τοῦ Ματθαίου, σ. 289.

ΙΗ΄. ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

Μήνυμα έλπίδας, σ. 29 - Καλή αρχή!, σ. 59 - Στῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν τῇ γιορτῇ, σ. 90 - Ἀπό τίς Ἀγροτικές Φυλακές Κασσάνδρας - «Τό λιοντάρι τῆς Ρούμελης», σ. 121 - Φοιτητική ἐκδρομὴ στὴ Σπάρτη, σ. 153 - Πενταετές Μνημόσυνο Στεργίου Σάκκου, σ. 185 - Μία Κυριακὴ ξεχωριστή - «Καὶ τῷ Θεῷ δόξα», σ. 187 - Κατασκήνωση 2017 «Ζῇ Κύριος», σ. 218 - Τό χρονικό τῆς ἐκδρομῆς στὴν Πελοπόννησο, σ. 259 - Κατασκήνωση Οἰκογενειῶν «Ζῇ Κύριος» - Μετακατασκηνωτική!, σ. 260 - Καιρός σποράς, σ. 292 - Συνάντηση παλαιῶν οἰκοτρόφων, σ. 293.

ΙΘ΄. ΔΙΑΦΟΡΑ

Α.Α.Τ.: Οὔτε γι' ἀστεῖο..., σ. 118.

Ἄτρας Κ.: Ζητιανεύοντας λίγη ἐλπίδα..., σ. 288.

Αὐγουστίνου Εὐδ.: Βυζαντινές ἀνταυγείες, σ. 141 - Θυμίαμα εὐγνωμοσύνης γιὰ τοὺς ἐθνικούς εὐεργέτες, σ. 202.

Γ.Μ.: Χριστιανὴ μητέρα!, σ. 54.

Δ. Ὀδίτης: Ἡ φλύαρη σιωπὴ, σ. 46.

Δάκας Ἀλ. Εὐ.: Τὰ ἀπόκρυφα κείμενα, σ. 110.

Εἰρήνη Φιλοθέη: «Check in» καί... εἶμαι καὶ ἐγὼ ἐδῶ!!!, σ. 204.

Καλογεράκη Δέσπ.: Κερί ἢ πηλός;, σ. 42 - Φιλοπτωχία ἢ φιλοθεΐα, σ. 102 - Ἕνα κομμάτι γῆς μιᾷ γιὰ οὐρανό..., σ. 146 - Τό κυνήγι τοῦ «σωματιδίου τοῦ... Θεοῦ», σ. 210.

Κουτσιαύτης Ἡ. Ἑμμανουήλ: Μετά ἀπὸ 50 περίπου χρόνια, σ. 316.

Μ. Δανιήλ: Μία φωτογραφία... μύριες ἐλπίδες!, σ. 182.

Μάξιμος: Τρεῖς Ἱεράρχες καὶ θεΐα λατρεία, σ. 14.

Μαρτινιανή: Τό κόκκινο μπλουζάκι, σ. 309.

ἀρχιμ. Μύρου Αὐγουστίνος: «Ἐμφυλές ταυτότητες»: ἀποδόμηση καὶ ὑποκρισία, σ. 72.

Παπαδημητρίου Ἀπ.: Ἡ κρίση ὀξύνεται, σ. 20 - Ὁ Σταυρός σύμβολο ζωῆς, σ. 82 - Κερκόπορτα, σ. 138 - Τό Τάμα τοῦ Ἔθνους, σ. 168 - Ἡ Παναγία, σ. 198 - Ἡ Ἐκκλησία στό ἔπος τοῦ 1940, σ. 250 - Χριστός: ἡ ἀνά τοὺς αἰῶνες πρόκληση, σ. 302.

Παστουρματζῆ Μαρία: Ὠραῖοι συναντώντας τόν Ὠραῖο!..., σ. 246.

Τσιάρα Σουλτάνα: Ἡ κατάκριση στό μικροσκόπιο, σ. 85.

Τσιραμπίδης Ἀνανίας: Ἰορδάνης ποταμός, σ. 12.

Τσιραμπίδου Ἀγγελική: Ἀμάραντο στεφάνι δόξα!;, σ. 252.

Χ.Μ.Δ.: Καστασκήνωση, σ' εὐχαριστῶ!, σ. 230.

— Ἀναστάσιμη μαρτυρία - ἀγωνιστική διαμαρτυρία, σ. 181 - Ἀξιος!, σ. 279.

ΔΩΡΕΕΣ

Γιὰ τὴν Ἀδελφότητα

* Ἑρελιάδης Ἀναστάσιος, εἰς μνήμην ἀδελφῆς Τριανταφυλλιᾶς, 50€ * Καραναστάση-Πασσιᾶ Μαρία 20€ * Μητάδη Ὀλυμπία, εἰς μνήμην Γ. Τραχανᾶ, 100€ * Κεφαλίδης Χρῆστος 20€ * Καραφίλογλου Παντελεήμων 420€ * Χριστοδούλου Ἀναστάσιος, εἰς μνήμην Νίκης Κορωνιοῦ, 200€ * Ἀνώνυμος, εἰς μνήμην Κωνσταντίνου Κουλουτμπάνη, 55€ * εἰς μνήμην τοῦ σεβαστοῦ τοὺς καθηγητοῦ Σάββα Ξανθοπούλου, οἱ πρῶην μαθητές του Γεώργιος-Ἀντιγόνη Κολίτση, 100€.

Γιὰ τὴν Κατασκήνωση

Γ.Π. 20€ * Δ.Ν. 50€ * Ε.Ζ., εἰς μνήμην Κων/νου Παρπουτζί, 50€ * Κ.Ν. 1300€ * Μ.Γ. 100€ * Ν.Η. 200€ * Π.Α. 200€ * Πετρίδου Δέσποινα 30€ * Τ.Ζ. 1.200€ * Τ.Χ. 40€ * Χ.Α. 10€.

Γιὰ τὴ Φιλανθρωπία

Γιαζιτζῆ Ἀρετὴ, εἰς μνήμην συζύγου Δημητρίου, 50€ * Σωτηροπούλου Ἀναστασία, 50€.

